

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ¹ Θεόφιλε,² ὧν **1**
 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἣς ἡμέρας, **2**
 ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο,⁴
 ἀνελήφθη·⁵ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν **3**
 ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷ ὀπτανόμενος⁸
 αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ **4**
 συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
 χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ περιμένειν¹¹ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἥν
 ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ **5**
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ **6**
 χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹² τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ **7**
 πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ
 ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος¹³ τοῦ **8**
 ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,¹⁴ καὶ ἕως
 ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,¹⁵ καὶ **9**

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for. ¹² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹⁵ ἐπαίρω, lift up, raise.

νεφέλη ὑπέλαβεν¹ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς 10
 ἀτενίζοντες² ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ
 ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι³ λευκῇ, οἱ καὶ εἶπον, 11
 Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,⁴ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες⁵ εἰς τὸν οὐρανόν;
 Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς⁶ ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως
 ἐλεύσεται ὃν τρόπον⁷ ἐθεάσασθε⁸ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου 12
 Ἑλαιῶνος,⁹ ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε 13
 εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν¹⁰ οὗ ἦσαν καταμένοντες,¹¹ ὃ τε
 Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,¹² Φίλιππος καὶ
 Θωμᾶς,¹³ Βαρθολομαῖος¹⁴ καὶ Ματθαῖος,¹⁵ Ἰάκωβος Ἀλφαίου¹⁶ καὶ
 Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹⁷ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες¹⁸ ὁμοθυμαδὸν¹⁹ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,²⁰ σὺν
 γυναιξὶν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς
 αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν 15
 εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν²¹ εἴκοσι²² – 16
 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν²³

¹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ² ἀτενίζω, gaze, stare. ³ ἐσθῆς, ἦτος, ἡ, clothing. ⁴ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁵ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ⁸ θεάομαι, look at, behold. ⁹ ἐλαιῶν, ὠνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ¹⁰ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹¹ καταμένω, stay, live. ¹² Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹³ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ¹⁴ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ¹⁵ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ¹⁶ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁷ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²¹ ἑκατόν, hundred, 100. ²² εἴκοσι, twenty, 20. ²³ προλέγω, say beforehand, forewarn.

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου
 ὁδηγοῦ¹ τοῖς συλλαβοῦσιν² τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος³ ἦν 17
 σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁴ τὸν κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης – Οὗτος 18
 μὲν οὖν ἐκτήσατο⁶ χωρίον⁷ ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς⁸
 γενόμενος ἐλάκησεν⁹ μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁰ αὐτοῦ.
 Καὶ γνωστὸν¹¹ ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε 19
 κληθῆναι τὸ χωρίον⁷ ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹² αὐτῶν Ἀκελδαμά,
 τοῦτ' ἔστιν, χωρίον⁷ αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹³ Ψαλμῶν,¹⁴ 20
 Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις¹⁵ αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν
 αὐτῇ: καί, Ἐπὶ τὴν ἐπισκοπὴν¹⁶ αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν 21
 συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν
 ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος¹⁷ 22
 Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη¹⁸ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
 ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, 23
 Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,¹⁹ ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος,²⁰ καὶ
 Ματθίαν.²¹ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα²² 24
 πάντων, ἀνάδειξον²³ ὃν ἐξελέξω,²⁴ ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα λαβεῖν τὸν 25
 κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς,²⁵ ἐξ ἧς παρέβη²⁶
 Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους⁵ 26

¹ ὁδηγός, οὐ, ὁ, leader, guide. ² συλλαμβάνω, take, conceive. ³ καταριθμέω, count, number among. ⁴ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁵ κλῆρος, οὐ, ὁ, lot, portion. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ⁸ πρηνής, forward, prostrate. ⁹ λίσσω, burst asunder with a loud noise. ¹⁰ σπλάγχνα, ὦν, τά, bowels, compassion. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ¹³ βίβλος, οὐ, ἡ, book, scroll. ¹⁴ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁵ ἔπαυλις, εὐς, ἡ, homestead, residence. ¹⁶ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ¹⁷ βάπτισμα, το, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁹ Βαρσαβᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ²⁰ Ἰούστος, οὐ, ὁ, Justus. ²¹ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ²² καρδιογνώστης, οὐ, ὁ, knower of hearts. ²³ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ²⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁵ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ²⁶ παραβαίνω, go aside, transgress.

αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹ ἐπὶ Ματθίαν,² καὶ συγκατεψηφίσθη³
μετὰ τῶν ἑνδεκα⁴ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι⁵ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,⁶ ἦσαν **2**
ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν⁷ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁸ ἐκ τοῦ **2**
οὐρανοῦ ἦχος⁹ ὥσπερ φερομένης πνοῆς¹⁰ βιαίας,¹¹ καὶ ἐπλήρωσεν
ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹² ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς **3**
διαμεριζόμεναι¹³ γλῶσσαι ὡσεὶ¹⁴ πυρός, ἐκάθισέν τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον
αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο **4**
λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς
ἀποφθέγγεσθαι.¹⁵

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁶ **5**
ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς **6**
ταύτης, συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη,¹⁷ ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος
τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁸ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο¹⁹ δὲ πάντες καὶ **7**
ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ
λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;²⁰ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ **8**
διαλέκτῳ¹⁸ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι²¹ καὶ Μῆδοι²² καὶ **9**
Ἑλαμίται,²³ καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,²⁴ Ἰουδαίαν τε

¹ κλῆρος, ου, ό, lot, portion. ² Ματθίας, α, ό, Matthias. ³ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ⁶ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁸ ἄφνω, suddenly. ⁹ ἦχος, ους, ό, noise, sound. ¹⁰ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹¹ βίαιος, violent, forcible. ¹² οὗ, where, when. ¹³ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁴ ὡσεὶ, like, about. ¹⁵ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁶ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁷ συγχέω, confuse, confound. ¹⁸ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ Γαλιλαῖος, Galilean. ²¹ Πάρθος, ἡ, Parthian. ²² Μῆδος, ου, ό, Mede. ²³ Ἑλαμίτης, ου, ό, Elamites, Elamite. ²⁴ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia.

καὶ Καππαδοκίαν,¹ Πόντον² καὶ τὴν Ἀσίαν,³ Φρυγίαν⁴ τε καὶ 10
 Παμφυλίαν,⁵ Αἴγυπτον⁶ καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης⁷ τῆς κατὰ
 Κυρήνην,⁸ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες⁹ Ῥωμαῖοι,¹⁰ Ἰουδαῖοί τε καὶ
 προσήλυτοι,¹¹ Κρήτες¹² καὶ Ἄραβες,¹³ ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν 11
 ταῖς ἡμετέραις¹⁴ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα¹⁵ τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹⁶ δὲ 12
 πάντες καὶ διηπόρουν,¹⁷ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι
 τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες¹⁸ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους¹⁹ 13
 μεμεστωμένοι²⁰ εἰσίν.

Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,²¹ ἐπῆρεν²² τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο²³ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν²⁴ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε²⁵
 τὰ ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,²⁶ οὗτοι μεθύουσιν:²⁷ 15
 ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ 16
 τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ 17
 θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ
 προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ
 νεανίσκοι²⁸ ὑμῶν ὁράσεις²⁹ ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν
 ἐνύπνια³⁰ ἐνυπνιασθήσονται:³¹ καὶ γε³² ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ 18
 τὰς δούλας³³ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός

¹ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia. ² πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁵ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁶ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁷ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ⁸ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ⁹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁰ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹¹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹² Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ¹³ Ἀραψ, βος, ὁ, Arab, Arabian. ¹⁴ ἡμέτερος, our, our own. ¹⁵ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ¹⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁷ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁸ χλευάζω, mock, scoff. ¹⁹ γλεύκος, ους, τό, sweet new wine, sweet wine. ²⁰ μεστῶ, fill. ²¹ ἑνδεκα, eleven, 11. ²² ἐπαίρω, lift up, raise. ²³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ²⁴ γνωστός, known, acquaintance. ²⁵ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ²⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ²⁷ μεθύω, be drunken, am drunk. ²⁸ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ²⁹ ὄρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ³⁰ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ³¹ ἐνυπνιαζομαι, dream. ³² γέ, indeed, at least. ³³ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman.

μου, καὶ προφητεύσουσιν. Καὶ δώσω τέρατα¹ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,² καὶ 19
σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,³ αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα⁴ καπνοῦ·⁵ ὁ 20
ἥλιος μεταστραφήσεται⁶ εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη⁷ εἰς αἷμα, πρὶν⁸ ἢ
ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·⁹ καὶ ἔσται, πᾶς 21
ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, 22
ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹¹ ἄνδρα ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον¹² εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν¹ καὶ
σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ
αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ¹³ βουλῇ¹⁴ καὶ προγνώσει¹⁵ τοῦ θεοῦ 23
ἐκδοτον¹⁶ λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων¹⁷ προσπήξαντες¹⁸ ἀνείλετε·¹⁹ 24
ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²⁰ τοῦ θανάτου, καθότι²¹ οὐκ
ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, 25
Πρωρώμην²² τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου
ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ·²³ διὰ τοῦτο εὐφράνθη²⁴ ἡ καρδία μου, καὶ 26
ἠγαλλιάσατο²⁵ ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει²⁶
ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις²⁷ τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,²⁸ οὐδὲ 27
δώσεις τὸν ὅσιόν²⁹ σου ἰδεῖν διαφθοράν.³⁰ Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· 28
πληρώσεις με εὐφροσύνης³¹ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² ἄνω, up, above. ³ κάτω, down, below. ⁴ ἀτμίς, ἶδος, ἡ, vapor, breath. ⁵ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ⁶ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁷ σελήνη, ἡς, ἡ, moon. ⁸ πρὶν, before, formerly. ⁹ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁴ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁶ ἐκδοτος, given up, delivered up. ¹⁷ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁸ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ ὠδὶν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²¹ καθότι, according as, because. ²² πρωράω, see before, foresee. ²³ σαλεύω, shake, excite. ²⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁵ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁶ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ²⁷ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²⁸ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ²⁹ ὅσιος, righteous, pious. ³⁰ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ³¹ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ³² πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch.

Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν¹ καὶ ἐτάφη,² καὶ τὸ μνήμα³ αὐτοῦ ἐστὶν
 ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς 30
 ὅτι ὄρκῳ⁴ ὥμοσεν αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος⁵ αὐτοῦ τὸ κατὰ
 σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 31
 προῖδὼν⁶ ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ
 κατελείφθη⁷ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἅδου,⁸ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν
 διαφθοράν.⁹ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς 32
 ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹⁰ τὴν τε ἐπαγγελίαν 33
 τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νῦν
 ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, 34
 λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 35
 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹¹ τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς¹² 36
 οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστόν αὐτὸν ὁ
 θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹³ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ 37
 τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος 38
 δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν
 ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν¹⁴ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε
 τὴν δωρεάν¹⁵ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ 39
 τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,¹⁶ ὅσους ἂν

¹ τελευτάω, die, end. ² θάπτω, bury. ³ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ⁴ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ⁵ ὀσφύς, ὕος, ἡ, waist, hip. ⁶ προοράω, see before, foresee. ⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ⁸ Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ⁹ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ ὑψόω, lift up, exalt. ¹¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹² ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹³ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ¹⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁶ μακρός, long, far distant.

προσκαλέσεται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν 40
 διεμαρτύρετο¹ καὶ παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς
 σκολιᾶς² ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως³ ἀποδεξάμενοι⁴ τὸν λόγον 41
 αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ
 ὡσεὶ⁶ τρισχίλια.⁷ Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες⁸ τῇ διδαχῇ τῶν 42
 ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,⁹ καὶ τῇ κλάσει¹⁰ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς
 προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα¹¹ καὶ σημεῖα διὰ τῶν 43
 ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 44
 εἶχον ἅπαντα κοινά,¹² καὶ τὰ κτήματα¹³ καὶ τὰς ὑπάρξεις¹⁴ 45
 ἐπίπρασκον,¹⁵ καὶ διεμέριζον¹⁶ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι¹⁷ ἂν τις χρειαν
 εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες⁸ ὁμοθυμαδὸν¹⁸ ἐν τῷ ἱερῷ, 46
 κλώντες¹⁹ τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον²⁰ τροφῆς²¹ ἐν
 ἀγαλλιάσει²² καὶ ἀφελότητι²³ καρδίας, αἰνοῦντες²⁴ τὸν θεόν, καὶ 47
 ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει⁵ τοὺς
 σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ² σκολιός, crooked, unscrupulous. ³ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ προστίθμι, add, add to. ⁶ ὡσεὶ, like, about. ⁷ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁰ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ¹¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹² κοινός, common, unclean. ¹³ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁴ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁵ πιπράσκω, sell. ¹⁶ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁷ καθότι, according as, because. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ κλάω, break. ²⁰ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²¹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²² ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²³ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ²⁴ αἰνέω, praise.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν **3**

ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς² ἐκ κοιλίας³ **2**

μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο: ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς

τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁴ τοῦ αἰτεῖν

ἐλεημοσύνην⁵ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁶ εἰς τὸ ἱερόν. Ὅς ἰδὼν **3**

Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι⁷ εἰς τὸ ἱερόν, ἡρώτα

ἐλεημοσύνην.⁵ Ἀτενίσας⁸ δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, **4**

Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν⁹ αὐτοῖς, προσδοκῶν¹⁰ τι παρ' αὐτῶν **5**

λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹¹ καὶ χρυσίον¹² οὐχ ὑπάρχει μοι: **6**

ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ

Ναζωραίου,¹³ ἔγεραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας¹⁴ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς **7**

χειρὸς ἡγειρεν: παραχρῆμα¹⁵ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁶ αὐτοῦ αἱ βάσεις¹⁷ καὶ

τὰ σφυρά.¹⁸ Καὶ ἐξαλλόμενος¹⁹ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν **8**

σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος²⁰ καὶ αἰνῶν²¹ τὸν

θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα²¹ τὸν **9**

θεόν: ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην⁵ **10**

καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁴ πύλῃ²² τοῦ ἱεροῦ: καὶ ἐπλήσθησαν

θάμβους²³ καὶ ἐκστάσεως²⁴ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι²⁵ αὐτῷ.

¹ ἐνατος, ninth. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁴ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁷ εἰσεμι, enter, go in. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁰ προσδοκάω, wait for, look for. ¹¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁴ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁶ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁷ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁸ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ¹⁹ ἐξάλλομαι, leap up. ²⁰ ἄλλομαι, leap, spring up. ²¹ αἰνέω, praise. ²² πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²³ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ²⁴ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ²⁵ συμβαίνω, come together, come to pass.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χλωοῦ¹ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11
 συνέδραμεν² πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ³ τῇ καλουμένῃ
 Σολομώντος,⁴ ἔκθαμβοι.⁵ Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, 12
 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,⁶ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,⁷
 ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ⁸ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ 13
 θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
 ἐδόξασεν τὸν παῖδα⁹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ
 ἡρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου
 ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε 14
 ἄνδρα φονέα¹⁰ χαρισθῆναι¹¹ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν¹² τῆς ζωῆς 15
 ἀπεκτείνατε: ὃν ὁ θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16
 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε
 ἐστερέωσεν¹³ τὸ ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ
 τὴν ὁλοκληρίαν¹⁴ ταύτην ἀπέναντι¹⁵ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, 17
 οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν¹⁶ ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ 18
 δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν¹⁷ διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν
 αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτως. Μετανοήσατε οὖν καὶ 19
 ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι¹⁸ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν
 ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως¹⁹ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ 20
 ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον²⁰ ὑμῖν χριστόν Ἰησοῦν: ὃν δεῖ 21

¹χλωός, lame, deprived of a foot. ²συντρέχω, run together, go with. ³στοά, ἄς, ἡ, portico, colonnade. ⁴Σολομών, ὠνος, ὁ, Solomon. ⁵ἐκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ⁶Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁷ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸εὐσεβεία, ἄς, ἡ, godliness, piety. ⁹παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁰φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ¹¹χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹²ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ¹³στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁴ὁλοκληρία, ἄς, ἡ, wholeness, completeness. ¹⁵ἀπέναντι, over against, before. ¹⁶ἄγνοια, ἄς, ἡ, ignorance. ¹⁷προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁸ἐξαλείφω, wipe out, erase. ¹⁹ἀνάψυξις, ἑως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ²⁰προχειρίζομαι, determine, appoint.

οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως¹ πάντων, ὧν
 ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν
 ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην 22
 ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ:
 αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, 23
 πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου,
 ἐξολοθρευθήσεται² ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ 24
 Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,³ ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν⁴ τὰς
 ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἥς 25
 διέθετο⁵ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ
 ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ⁷ τῆς γῆς. 26
 Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα⁸ αὐτοῦ Ἰησοῦν,
 ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁹ ἕκαστον
 ἀπὸ τῶν πονηριῶν¹⁰ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹¹ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ 4
 στρατηγός¹² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,¹³ διαπονούμενοι¹⁴ διὰ τὸ 2
 διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁴ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
 ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹⁵ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο 3
 εἰς τήρησιν¹⁶ εἰς τὴν αὔριον: ¹⁷ ἦν γὰρ ἑσπέρα¹⁸ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν 4

¹ ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution. ² ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ³ καθεξῆς, successively, in order. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ⁶ ἐνευλογέω, bless. ⁷ πατριαί, ας, ἡ, lineage, family. ⁸ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁹ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁰ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ¹¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹² στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁵ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁶ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁷ αὔριον, tomorrow. ¹⁸ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening.

ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς¹ τῶν
ἀνδρῶν ὥσει² χιλιάδες³ πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁴ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ 5
πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν⁵ τὸν 6
ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,⁶ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,⁷ καὶ ὅσοι
ἦσαν ἐκ γένους⁸ ἀρχιερατικοῦ.⁹ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7
ἐπυνθάνοντο,¹⁰ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὕμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, 8
Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον 9
ἀνακρινόμεθα¹¹ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ¹² ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος
σέσωσται· γνωστὸν¹³ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι 10
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁴ ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος
παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.¹⁵ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ 11
ἐξουθενηθεὶς¹⁶ ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς
κεφαλὴν γωνίας.¹⁷ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε 12
γὰρ ὀνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι
ἡμᾶς.

¹ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ² ὥσει, like, about. ³ χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ⁴ αὔριον, tomorrow. ⁵ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ⁶ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas.
⁷ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁰ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ ὑγιής, whole, healthy. ¹⁶ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁷ γωνία, ας, ἡ, angle, corner.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
καταλαβόμενοι¹ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί² εἰσιν καὶ ἰδιῶται,³
ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ 14
ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν θεραπευμένον, οὐδὲν
εἶχον ἀντειπεῖν.⁴ Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου⁵ 15
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον⁶ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς 16
ἰσχυροῖς τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν⁷ σημεῖον γέγονεν δι'
αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,⁸ καὶ οὐ
δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ⁹ εἰς τὸν 17
λαόν, ἀπειλῇ¹⁰ ἀπειλησόμεθα¹¹ αὐτοῖς μηκέτι¹² λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν 18
αὐτοῖς τὸ καθόλου¹³ μὴ φθέγγεσθαι¹⁴ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς 19
εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ
θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, 20
μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι¹⁵ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν 21
εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσσονται¹⁶ αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες
ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων 22
τεσσαράκοντα¹⁷ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
ἰάσεως.¹⁸

¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ² ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ³ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁶ συμβάλλω, discuss, consider. ⁷ γνωστός, known, acquaintance. ⁸ φανερός, manifest, apparent. ⁹ διανέμω, distribute, spread. ¹⁰ ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹¹ ἀπειλέω, threaten, warn. ¹² μηκέτι, no longer. ¹³ καθόλου, entirely, completely. ¹⁴ φθέγγομαι, utter, speak. ¹⁵ προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁶ κολάζω, penalize, punish. ¹⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁸ ἰασις, εως, ἡ, healing, cure.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ιδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς 23
 αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 24
 ὁμοθυμαδὸν¹ ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,² σὺ ὁ
 θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός³ σου εἰπών, Ὅτι 25
 ἐφρύαξαν⁴ ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν⁵ κενά·⁶ Παρέστησαν οἱ 26
 βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ
 κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας 27
 ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά³ σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,⁷ Ἡρώδης τε καὶ
 Πόντιος⁸ Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ 28
 χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή⁹ σου προώρισεν¹⁰ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, 29
 ἔπιδε¹¹ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹² αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ
 παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου 30
 ἐκτείνειν¹³ σε εἰς ἰασιν,¹⁴ καὶ σημεῖα καὶ τέρατα¹⁵ γίνεσθαι διὰ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός³ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων¹⁶ αὐτῶν 31
 ἐσαλεύθη¹⁷ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες
 πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ 32
 οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς
 ἅπαντα κοινά.¹⁸ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον¹⁹ οἱ 33

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ³ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁴ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁵ μελετάω, take care, take pains with. ⁶ κενός, empty, vain. ⁷ χρίω, anoint. ⁸ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ⁹ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁰ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹¹ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹² ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹³ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁴ ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ¹⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁶ δέομαι, ask, request. ¹⁷ σαλεύω, shake, excite. ¹⁸ κοινός, common, unclean. ¹⁹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness.

ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν
ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής¹ τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ 34
κτήτορες² χωρίων³ ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες⁴ ἔφερον τὰς τιμὰς
τῶν πιπρασκομένων,⁵ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· 35
διεδίδοτο⁶ δὲ ἐκάστῳ καθότι⁷ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

Ἰωσή⁸ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, 36
μεθερμηνεούμενον,⁹ υἱὸς παρακλήσεως – Λευῖτης,¹⁰ Κύπριος¹¹ τῷ
γένει,¹² ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁴ ἤνεγκεν τὸ χρήμα,¹³ καὶ 37
ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹⁴ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹⁵ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, 5
ἐπώλησεν⁴ κτῆμα,¹⁶ καὶ ἐνοσφίσατο¹⁷ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας¹⁸ καὶ 2
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹⁴ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ 3
Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί¹⁹ σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ
νοσφίσασθαί¹⁷ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;³ Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, 4
καὶ πραθὲν⁵ ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου
τὸ πρᾶγμα²⁰ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω¹⁹ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων 5
δὲ ὁ Ἀνανίας¹⁴ τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν·²¹ καὶ ἐγένετο
φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ 6

¹ ἐνδεής, poor, needy. ² κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ³ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁴ πωλέω, sell. ⁵ πιπράσκω, sell. ⁶ διαδίδωμι, distribute, give. ⁷ καθότι, according as, because. ⁸ Ἰωσή, ἦτος, ὁ, Joses. ⁹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁰ Λευῖτης, ου, ὁ, Levite. ¹¹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁵ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ¹⁶ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁷ νοσφίζω, rob, set apart. ¹⁸ σύννοια, know, be conscious of. ¹⁹ ψεύδομαι, lie. ²⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²¹ ἐκψύχω, expire, breathe one's last.

νεώτεροι¹ συνέστειλαν² αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες³ ἔθαψαν.⁴

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,⁵ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ 7
γεγονὸς εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ 8
τοσούτου⁶ τὸ χωρίον⁷ ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.⁶ Ὁ δὲ 9
Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη⁸ ὑμῖν πειράσαι τὸ
πνεῦμα κυρίου; Ἰδού, οἱ πόδες τῶν θαψάντων⁴ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ
θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν³ σε. Ἐπεσεν δὲ παραχρῆμα⁹ παρὰ τοὺς πόδας 10
αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν:¹⁰ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι¹¹ εὔρον αὐτήν
νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες³ ἔθαψαν⁴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ 11
ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹² ἐν τῷ 12
λαῷ πολλά: καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν¹³ ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ¹⁴
Σολομώντος.¹⁵ Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα¹⁶ κολλᾶσθαι¹⁷ αὐτοῖς, 13
ἀλλ' ἐμεγάλυνεν¹⁸ αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ προσετίθεντο¹⁹ 14
πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε κατὰ 15
τὰς πλατείας²⁰ ἐκφέρειν³ τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν²¹ καὶ
κράββατων,²² ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν²³ ἡ σκιά²⁴ ἐπισκιάσῃ²⁵ τινὶ

¹ νέος, new, young. ² συστέλλω, limit, shorten. ³ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ⁴ θάπτω, bury. ⁵ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ⁶ τοσούτος, so great, so much. ⁷ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁸ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁰ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹¹ νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ¹² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹⁵ Σολομών, ωνος, ό, Solomon. ¹⁶ τολμάω, dare, endure. ¹⁷ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁸ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁹ προστίθμι, add, add to. ²⁰ πλατεία, ας, ἡ, street. ²¹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²² κράβαττος, ου, ό, mattress, pallet. ²³ κἂν, and if, even if. ²⁴ σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ²⁵ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop.

αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ¹ πόλεων εἰς 16
 Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους² ὑπὸ πνευμάτων
 ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

Ἀναστάς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις³ τῶν 17
 Σαδδουκαίων⁴ – ἐπλήσθησαν ζήλου,⁵ καὶ ἐπέβαλον⁶ τὰς χεῖρας 18
 αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει⁷ δημοσίᾳ.⁸
 Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, 19
 ἐξαγαγὼν⁹ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ 20
 ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
 εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹⁰ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον.
 Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν¹¹ τὸ
 συνέδριον¹² καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν¹³ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ
 ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,¹⁴ ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται¹⁵ 22
 παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ: ἀναστρέψαντες¹⁶ δὲ
 ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Ὅτι μὲν δεσμωτήριον¹⁴ εὔρομεν 23
 κεκλεισμένον¹⁷ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,¹⁸ καὶ τοὺς φύλακας¹⁹ ἐστῶτας πρὸ
 τῶν θυρῶν: ἀνοίξαντες δέ, ἔσω²⁰ οὐδένα εὔρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν 24
 τοὺς λόγους τούτους ὃ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς²¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
 ἀρχιερεῖς, διηπόρουν²² περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25

¹ πέριξ, all around, in the vicinity. ² ὀχλέω, trouble, torment. ³ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁴ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁵ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁷ τηρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁸ δημόσιος, public, publicly. ⁹ ἐξάγω, lead out. ¹⁰ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ¹¹ συγκαλέω, call together. ¹² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹³ γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ¹⁴ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁵ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁶ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁷ κλείω, shut, shut up. ¹⁸ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ ἔσω, within, inside. ²¹ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ²² διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὐς
 ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν
 λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγός¹ σὺν τοῖς ὑπηρέταις² ἤγαγεν 26
 αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,³ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.⁴
 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁵ Καὶ ἐπηρώτησεν 27
 αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς, λέγων, Οὐ παραγγελία⁶ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ 28
 διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτου; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν
 Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν⁷ ἐφ' ἡμᾶς τὸ
 αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι 29
 εἶπον, Πειθαρχεῖν⁸ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν 30
 πατέρων ἡμῶν ἡγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,⁹
 κρεμάσαντες¹⁰ ἐπὶ ξύλου.¹¹ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν¹² καὶ σωτῆρα¹³ 31
 ὑψωσεν¹⁴ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν¹⁵ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁶
 ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, 32
 καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν⁸ αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹⁷ καὶ ἐβουλεύοντο¹⁸ ἀνελεῖν¹⁹ αὐτούς. 33

Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ⁵ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,²⁰
 νομοδιδάσκαλος,²¹ τίμιος²² παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ²³ τι
 τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, 35

¹στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ²ὑπηρέτης, οὐ, ὁ, servant, assistant. ³βία, ας, ἡ, strength, force. ⁴λιθάζω, throw stones, stone. ⁵συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁶παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ⁷ἐπάγω, bring upon. ⁸πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁹διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁰κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹¹ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ¹²ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ¹³σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁴ὑψώω, lift up, exalt. ¹⁵μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁶ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁷διεπρίω, cut to the quick. ¹⁸βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁹ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ²¹νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ²²τίμιος, precious, honorable. ²³βραχύς, short, little. ²⁴Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite.

προσέχετε¹ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν.

Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς,² λέγων εἶναί τινα 36

ἑαυτόν, ὃ προσεκλήθη ἀριθμὸς³ ἀνδρῶν ὡσεὶ⁴ τετρακοσίων·⁵ ὃς

ἀνηρέθη,⁶ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν⁷ καὶ ἐγένοντο

εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις 37

τῆς ἀπογραφῆς,⁹ καὶ ἀπέστησεν¹⁰ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ:

κάκεϊνος¹¹ ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ

διασκορπίσθησαν.¹² Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε¹⁰ ἀπὸ τῶν 38

ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε¹³ αὐτούς: ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ

βουλή¹⁴ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται:¹⁵ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ 39

δύνασθε καταλῦσαι¹⁵ αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι¹⁶ εὑρεθῇτε. 40

Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ: καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους,

δείραντες¹⁷ παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ

ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου 41

τοῦ συνεδρίου,¹⁸ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν¹⁹

ἀτιμασθῆναι.²⁰ Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ 42

ἐπαύοντο²¹ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

¹ προσέχω, take head of, attend to. ² Θευδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ³ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ⁴ ὡσεὶ, like, about. ⁵ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ διαλύω, break up, disperse. ⁸ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁹ ἀπογραφή, ἧς, ἡ, census, registration. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ κάκεϊνος, and he, and she. ¹² διασκορπίζω, scatter, separate. ¹³ ἐάω, permit, allow. ¹⁴ βουλή, ἧς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁶ θεομάχος, fighting against God. ¹⁷ δέρω, beat, flay. ¹⁸ συνέδριον, οὗ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ²⁰ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ²¹ παύω, cause to cease.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο **6**
 γογγυσμὸς² τῶν Ἑλληνιστῶν³ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,⁴ ὅτι
 παρεθεωροῦντο⁵ ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ⁶ αἱ χῆραι αὐτῶν. **2**
 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον,
 Οὐκ ἄρεστόν⁷ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας⁸ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
 διακονεῖν τραπέζαις.⁹ Ἐπισκέψασθε¹⁰ οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν **3**
 μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹¹ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς
 καταστήσωμεν¹² ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ **4**
 τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.¹³ Καὶ ἤρεσεν¹⁴ ὁ λόγος **5**
 ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους: καὶ ἐξελέξαντο¹⁵ Στέφανον, ἄνδρα
 πλήρη¹¹ πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ
 Πρόχορον,¹⁶ καὶ Νικάνορα,¹⁷ καὶ Τίμωνα,¹⁸ καὶ Παρμενᾶν,¹⁹ καὶ
 Νικόλαον²⁰ προσήλυτον²¹ Ἀντιοχέα,²² οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν **6**
 ἀποστόλων: καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἠϋξάνεν,²³ καὶ ἐπληθύνετο¹ ὁ ἀριθμὸς²⁴ τῶν **7**
 μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,²⁵ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
 ὑπήκουον²⁶ τῇ πίστει.

¹ πληθύνω, multiply, increase. ² γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ³ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁴ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁵ παραθεωρέω, overlook, neglect. ⁶ καθημερινός, daily. ⁷ ἄρεστός, pleasing, desirable. ⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ⁹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹¹ πλήρης, full. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁴ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁶ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ¹⁷ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ¹⁸ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ¹⁹ Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, Parmenas. ²⁰ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ²¹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ²² Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ²³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ²⁵ σφόδρα, exceedingly, greatly. ²⁶ ὑπακούω, obey, listen.

Στέφανος δὲ πλήρης¹ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα² καὶ σημεῖα 8
 μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς 9
 λεγομένης Λιβερτίνων,³ καὶ Κυρηναίων,⁴ καὶ Ἀλεξανδρέων,⁵ καὶ τῶν
 ἀπὸ Κιλικίας⁶ καὶ Ἀσίας,⁷ συζητοῦντες⁸ τῷ Στεφάνῳ. Καὶ οὐκ 10
 ἴσχουν ἀντιστῆναι⁹ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε 11
 ὑπέβαλον¹⁰ ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος
 ῥήματα βλάσφημα¹¹ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν¹² τε τὸν 12
 λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹³
 συνήρπασαν¹⁴ αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,¹⁵ ἔστησάν τε 13
 μάρτυρας ψευδεῖς¹⁶ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται¹⁷
 ῥήματα βλάσφημα¹¹ λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου:
 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος¹⁸ οὗτος 14
 καταλύσει¹⁹ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει²⁰ τὰ ἔθνη²¹ ἃ παρέδωκεν
 ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες²² εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι²³ 15
 ἐν τῷ συνεδρίῳ,¹⁵ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει²⁴ πρόσωπον
 ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα²⁵ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

¹ πλήρης, full. ² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ³ Λιβερτίνος, ου, ό, freedman. ⁴ Κυρηναῖος, ου, ό, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁵ Ἀλεξανδρεὺς, έως, ό, Alexandrian. ⁶ Κιλικία, ας, ή, Cilicia. ⁷ Ἀσία, ας, ή, Asia. ⁸ συζητέω, discuss, dispute. ⁹ ἀντίστημι, resist, oppose. ¹⁰ ὑποβάλλω, instruct privately. ¹¹ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ¹² συγκινέω, stir up, move. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ ψευδής, false, lying. ¹⁷ παύω, cause to cease. ¹⁸ Ναζωραῖος, ου, ό, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁹ καταλύω, destroy, lodge. ²⁰ ἀλλάσσω, change, alter. ²¹ ἔθος, ους, τό, custom. ²² ἀτενίζω, gaze, stare. ²³ καθεζομαι, sit down, am sitting. ²⁴ ὥσει, like, about. ²⁵ ἄρα, so? (introduces a question).

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ
πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,¹ πρὶν² ἢ κατοικῆσαι
αὐτὸν ἐν Χαρράν,³ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ 3
ἐκ τῆς συγγενείας⁴ σου, καὶ δεῦρο⁵ εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε 4
ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων⁶ κατώκησεν ἐν Χαρράν:³ κάκειθεν,⁷ μετὰ
τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετώκισεν⁸ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν
ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε: καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ 5
κληρονομίαν⁹ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹⁰ ποδός: καὶ ἐπηγγείλατο¹¹ δοῦναι
αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν¹² αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν,
οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ 6
σπέρμα αὐτοῦ πάροιικον¹³ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,¹⁴ καὶ δουλώσουσιν¹⁵ αὐτὸ
καὶ κακώσουσιν,¹⁶ ἔτη τετρακόσια.¹⁷ Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν 7
δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός: καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται,
καὶ λατρεύουσιν¹⁸ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 8
διαθήκην περιτομῆς: καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ
περιέτεμεν¹⁹ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ:²⁰ καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ
ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.²¹ Καὶ οἱ πατριάρχαι²¹ ζηλώσαντες 9
τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον: καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ 10
ἐξείλετο²³ αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον²⁴ Φαραῶ²⁵ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ

¹ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ² πρὶν, before, formerly. ³ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁴ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ⁵ δεῦρο, until now, come here! ⁶ Χαλδαίος, ου, ὁ, Chaldean. ⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ⁸ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ⁹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁰ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹² κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹³ πάροιικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁴ ἀλλότριος, strange, foreign. ¹⁵ δουλῶ, enslave, bring under subjection. ¹⁶ κακῶ, mistreat, harm. ¹⁷ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁸ λατρεύω, serve, worship. ¹⁹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²⁰ ὀγδοος, eighth. ²¹ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²² ζηλώω, be zealous, am jealous. ²³ ἐξαιρέω, take out, deliver. ²⁴ ἐναντίον, in the sight of, before. ²⁵ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh.

κατέστησεν¹ αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον
αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς² ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν,³ 11
καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκον χορτάσματα⁴ οἱ πατέρες ἡμῶν. 12
Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σίτα⁵ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλεν⁶ τοὺς
πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη⁷ Ἰωσήφ τοῖς 13
ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν⁸ ἐγένετο τῷ Φαραῶ⁹ τὸ γένος¹⁰ τοῦ
Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο¹¹ τὸν πατέρα αὐτοῦ 14
Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,¹² ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹³ πέντε. 15
Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν¹⁴ αὐτὸς καὶ οἱ
πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν¹⁵ εἰς Συχέμ,¹⁶ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ 16
μνήματι¹⁷ ὃ ὠνήσατο¹⁸ Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου¹⁹ παρὰ τῶν υἱῶν
Ἐμμὸρ²⁰ τοῦ Συχέμ.¹⁶ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἥς 17
ᾧμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠὔξησεν²¹ ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη²² ἐν
Αἰγύπτῳ,²³ ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 18
Οὗτος κατασοφισάμενος²⁴ τὸ γένος¹⁰ ἡμῶν, ἐκάκωσεν²⁵ τοὺς πατέρας
ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἐκθετα²⁶ τὰ βρέφη²⁷ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.
Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος²⁹ τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη 20
μῆνας³¹ τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς. Ἐκτεθέντα³² δὲ αὐτόν, ἀνείλετο 21
ἡ θυγάτηρ Φαραῶ,⁹ καὶ ἀνεθρέψατο³⁰ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ 22

¹ καθίστημι, set, constitute. ² λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ³ Χαναάν, ἡ, Canaan. ⁴ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ⁵ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ⁶ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁷ ἀναγνωρίζω, make known to again. ⁸ φανερός, manifest, apparent. ⁹ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ¹¹ μετακαλέω, send for. ¹² συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁴ τελευτάω, die, end. ¹⁵ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁶ Συχέμ, ὁ, Shechem. ¹⁷ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁸ ὠνέομαι, buy, purchase. ¹⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁰ Ἐμμὸρ, ὁ, Hamor. ²¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²² πληθύνω, multiply, increase. ²³ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²⁴ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ²⁵ κακῶ, mistreat, harm. ²⁶ ἐκθετος, exposed, abandoned. ²⁷ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ²⁸ ζωογονέω, preserve alive. ²⁹ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ³⁰ ἀνατρέφω, nurture, care for. ³¹ μῆν, ὁ, month, certainly. ³² ἐκτίθημι, declare, explain. ³³ ἀναιρέω, take up, kill.

ἐπαιδεύθη¹ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων·² ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις
 καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς³ χρόνος, 23
 ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι⁴ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
 τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἡμύνατο⁵ καὶ 24
 ἐποίησεν ἐκδίκησιν⁶ τῷ καταπονουμένῳ,⁷ πατάξας⁸ τὸν Αἰγύπτιον·² 25
 ἐνόμιζεν⁹ δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς
 αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν. Τῇ τε ἐπιούσῃ¹⁰ 26
 ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,¹¹ καὶ συνήλασεν¹² αὐτοὺς εἰς εἰρήνην,
 εἰπὼν, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ 27
 ἀδικῶν τὸν πλησίον¹³ ἀπώσατο¹⁴ αὐτόν, εἰπὼν, Τίς σε κατέστησεν¹⁵
 ἄρχοντα καὶ δικαστὴν¹⁶ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν¹⁷ με σὺ θέλεις, ὃν 28
 τρόπον¹⁸ ἀνείλες¹⁷ χθὲς¹⁹ τὸν Αἰγύπτιον; Ἐφυγεν δὲ Μωσῆς ἐν τῷ 29
 λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος²⁰ ἐν γῇ Μαδιάμ,²¹ οὗ²² ἐγέννησεν
 υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα,²³ ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ 30
 ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ²⁴ πυρὸς βάτου.²⁵ Ὁ 31
 δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα·²⁶ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ
 κατανοῆσαι,²⁷ ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν 32
 πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ.
 Ἐντρομος²⁸ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα²⁹ κατανοῆσαι.²⁷ Εἶπεν 33

¹ παιδεύω, teach, educate. ² Αἰγύπτιος, Egyptian. ³ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁵ ἀμύνομαι, help, defend. ⁶ ἐκδίκησις, εως, ή, vengeance, vindication. ⁷ καταπονέω, wear down, oppress. ⁸ πατάσσω, strike, smite. ⁹ νομίζω, suppose, think. ¹⁰ ἐπιούσα, ης, ή, next day. ¹¹ μάχομαι, fight, quarrel. ¹² συνελαύνω, compel, urge. ¹³ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ¹⁴ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁵ καθίστημι, set, constitute. ¹⁶ δικαστής, οὔ, ό, judge. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ τρόπος, ου, ό, manner, way. ¹⁹ χθές, yesterday. ²⁰ πάροικος, ου, ό, alien, stranger. ²¹ Μαδιάμ, ό, Midian. ²² οὔ, where, when. ²³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁴ φλόξ, φλογός, ή, flame. ²⁵ βάτος, ου, ό, bath (a liquid measure). ²⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁷ κατανόεω, observe, understand. ²⁸ ἐντρομος, terrified, trembling. ²⁹ τολμάω, dare, endure.

δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον τὸ ὑπόδημα¹ τῶν ποδῶν σου: ὁ γὰρ τόπος
 ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν² τοῦ λαοῦ μου 34
 τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ³ αὐτῶν ἤκουσα: καὶ κατέβην
 ἐξελεῖσθαι⁴ αὐτούς: καὶ νῦν δεῦρο,⁵ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. 35
 Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν⁶
 ἄρχοντα καὶ δικαστήν;⁷ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν⁸
 ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.⁹ Οὗτος 36
 ἐξήγαγεν¹⁰ αὐτούς, ποιήσας τέρατα¹¹ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ
 ἐν Ἐρυθρᾷ¹² θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.¹³ Οὗτός 37
 ἐστὶν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν
 ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός 38
 ἐστὶν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
 λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο
 λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹⁴ γενέσθαι οἱ 39
 πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,¹⁵ καὶ ἐστράφησαν¹⁶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
 εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ 40
 προπορεύονται¹⁷ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν¹⁰ ἡμᾶς ἐκ
 γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹⁸ ἐν 41
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον¹⁹ θυσίαν τῷ εἰδῶλῳ,²⁰ καὶ
 εὐφραίνοντο²¹ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν¹⁶ δὲ ὁ θεός, 42

¹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ² κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ³ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ⁵ δεῦρο, until now, come here! ⁶ καθίστημι, set, constitute. ⁷ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ⁸ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ⁹ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁰ ἐξάγω, lead out. ¹¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹² ἐρυθρός, red. ¹³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁴ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁵ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁶ στρέφω, turn, am converted. ¹⁷ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹⁸ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ εἰδῶλον, ου, τό, image, idol. ²¹ εὐφραίνω, rejoice, cheer.

καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν¹ τῇ στρατιᾷ² τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς
 γέγραπται ἐν βίβλῳ³ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια⁴ καὶ θυσίας
 προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα⁵ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ; 43
 Καὶ ἀνελάβετε⁶ τὴν σκηνὴν⁷ τοῦ Μολόχ,⁸ καὶ τὸ ἄστρον⁹ τοῦ θεοῦ
 ὑμῶν Ῥεμφάν,¹⁰ τοὺς τύπους¹¹ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς: καὶ
 μετοικιῶ¹² ὑμᾶς ἐπέκεινα¹³ Βαβυλῶνος.¹⁴ Ἡ σκηνὴ⁷ τοῦ μαρτυρίου¹⁵ 44
 ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο¹⁶ ὁ λαλῶν τῷ
 Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον¹¹ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ 45
 εἰσῆγαγον¹⁷ διαδεξάμενοι¹⁸ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ
 κατασχέσει¹⁹ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν²⁰ ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν
 πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ: ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ 46
 θεοῦ, καὶ ᾗτήσατο εὑρεῖν σκὴνωμα²¹ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν²² δὲ 47
 ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος²³ ἐν χειροποιήτοις²⁴ 48
 ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ 49
 γῆ ὑποπόδιον²⁵ τῶν ποδῶν μου: ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι; λέγει
 κύριος: ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς²⁶ μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου 50
 ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

¹ λατρεύω, serve, worship. ² στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ³ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁴ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁸ Μολόχ, ὁ, Moloch. ⁹ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁰ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹¹ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹² μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹³ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁴ Βαβυλῶν, Babylon. ¹⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁶ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁷ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁸ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ¹⁹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²⁰ ἐξώθew, drive out, run aground. ²¹ σκὴνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ²² Σολομών, ὁ, Solomon. ²³ ὑψιστος, highest, most high. ²⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁵ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²⁶ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting.

Σκληροτράχηλοι¹ καὶ ἀπερίτμητοι² τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ³ 51
 τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε·⁴ ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. 52
 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν
 τοὺς προκαταγγείλαντας⁵ περὶ τῆς ἐλεύσεως⁶ τοῦ δικαίου, οὗ νῦν
 ὑμεῖς προδόται⁷ καὶ φονεῖς⁸ γεγέννησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς 53
 διαταγὰς⁹ ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹⁰ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον¹¹ 54
 τοὺς ὀδόντας¹² ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης¹³ πνεύματος ἁγίου, 55
 ἀτενίσας¹⁴ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ
 δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, 56
 καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες 57
 δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον¹⁵ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν¹⁶
 ὁμοθυμαδὸν¹⁷ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58
 ἐλιθοβολοῦν·¹⁸ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο¹⁹ τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς
 πόδας νεανίου²⁰ καλουμένου Σαύλου.²¹ Καὶ ἐλιθοβολοῦν¹⁸ τὸν 59
 Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ
 πνευμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα,²² ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ 60
 στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.²³

¹ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ² ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ³ ἀεὶ, always, ever. ⁴ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ⁵ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁶ ἐλευσις, εὖς, ἡ, coming, arrival. ⁷ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ⁸ φονεύς, εὖς, ὁ, murderer. ⁹ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹⁰ διαπρίω, cut to the quick. ¹¹ βρύχω, gnash, grind or gnash. ¹² ὀδούς, ὁ, tooth. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁶ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁹ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ²⁰ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ²¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²² γόνυ, ατος, τό, knee. ²³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ **8**
 τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις·
 πάντες δὲ διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ
 Σαμαρείας,⁶ πλὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁷ δὲ τὸν Στέφανον **2**
 ἄνδρες εὐλαβεῖς,⁸ καὶ ἐποίησαντο κοπετὸν⁹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ **3**
 δὲ ἐλυμαίνεται¹⁰ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹¹
 σύρων¹² τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. **4**
 Φίλιππος δὲ κατελθὼν¹³ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁶ ἐκήρυσεν αὐτοῖς
 τὸν χριστόν. Προσεῖχόν¹⁴ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ **6**
 Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,¹⁵ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ
 σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, **7**
 βοῶντα¹⁶ φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο: πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι¹⁷ καὶ
 χωλοὶ¹⁸ ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. **8**

Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν¹⁹ ἐν τῇ πόλει μαγεύων²⁰ καὶ **9**
 ἐξιστῶν²¹ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁶ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν: ὧ **10**
 προσεῖχόν¹⁴ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ
 δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχόν¹⁴ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ **11**

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναιρέσεις, εως, ἡ, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ συγκομίζω, bring in, bury. ⁸ εὐλαβής, devout, God-fearing. ⁹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁰ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹¹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹² σύρω, draw, drag. ¹³ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁶ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ¹⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁹ προὔπαρχω, exist before, have been already. ²⁰ μαγεύω, practice magic. ²¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed.

χρόνῳ ταῖς μαγείαις¹ ἐξεστακέναι² αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ 12
 Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
 ὀνόματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ 13
 Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν³ τῷ
 Φιλίππῳ· θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.²
 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια⁴ 14
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ
 Ἰωάννην· οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως 15
 λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· οὐπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,⁵ 16
 μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. 17
 Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18
 Θεασάμενος⁶ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁷ τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
 χρήματα,⁸ λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ 19
 τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ 20
 ἀργύριόν⁹ σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν,¹⁰ ὅτι τὴν δωρεάν¹¹ τοῦ θεοῦ
 ἐνόμισας¹² διὰ χρημάτων⁸ κτᾶσθαι.¹³ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹⁴ οὐδὲ 21
 κλῆρος¹⁵ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹⁶
 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας¹⁷ σου ταύτης, καὶ 22
 δεήθητι¹⁸ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα¹⁹ ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια²⁰ τῆς καρδίας

¹ μαγεία, ας, ἡ, magic. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁵ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁶ θεάομαι, look at, behold. ⁷ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁸ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹¹ δωρεά, ᾱς, ἡ, gift, free gift. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ κτάομαι, acquire, win. ¹⁴ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁵ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁶ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁷ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁰ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention.

σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹ πικρίας² καὶ σύνδεσμον³ ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. 23

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε⁴ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ⁵ ἐπ' ἐμέ ὣν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι⁶ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25

ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κόμας τῶν Σαμαρειτῶν⁷ εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ 26

πορεύου κατὰ μεσημβρίαν⁸ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ

Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν·⁹ αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη: 27

καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ¹⁰ εὐνοῦχος¹¹ δυνάστης¹² Κανδάκης¹³ τῆς

βασιλείσης¹⁴ Αἰθιοπῶν,¹⁰ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης⁹ αὐτῆς, ὃς

ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ 28

καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος¹⁵ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην

Ἡσαΐαν.¹⁶ Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ 29

κολλήθητι¹⁷ τῷ ἅρματι¹⁵ τούτῳ. Προσδραμών¹⁸ δὲ ὁ Φίλιππος 30

ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,¹⁶ καὶ εἶπεν,

Ἄρά¹⁹ γέ²⁰ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν 31

δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ²¹ με; Παρεκάλесέν τε τὸν Φίλιππον

ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ²² τῆς γραφῆς ἦν 32

¹χολή, ἥς, ἡ, a bitter herb, gall. ²πικρία, ας, ἡ, bitterness. ³σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ⁴δέομαι, ask, request. ⁵ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁶διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ⁸μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁹γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ¹⁰Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ¹¹εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹²δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ¹³Κανδάκης, ης, ἡ, Candace. ¹⁴βασιλίσα, ης, ἡ, queen. ¹⁵ἅρμα, τος, τό, chariot. ¹⁶Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁷κολλάω, glue, cleave. ¹⁸προστρέχω, run up to, run to. ¹⁹ἄρα, so? (introduces a question). ²⁰γέ, indeed, at least. ²¹ὁδηγέω, lead, guide. ²²περιοχή, ἥς, ἡ, passage (of written text).

ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν¹ ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς
ἐναντίον³ τοῦ κείροντος⁴ αὐτὸν ἄφωνος,⁵ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα
αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει⁶ αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν 33
αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;⁷ Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος⁸ τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί⁹ σου, περὶ
τίνος ὁ προφήτης λέγει τούτου; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου τινός; 35
Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο 36
κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,⁸ Ἰδοὺ, ὕδωρ·
τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν στηῆναι τὸ ἄρμα:¹⁰ καὶ 37
κατέβησαν ἀμφότεροι¹¹ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος:⁸
καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα 39
κυρίου ἥρπασεν¹² τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ
εὐνοῦχος,⁸ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ 40
εὐρέθη εἰς Ἀζωτον:¹³ καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας,
ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.¹⁴

Ὁ δὲ Σαῦλος¹⁵ ἔτι ἐμπνέων¹⁶ ἀπειλῆς¹⁷ καὶ φόνου¹⁸ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ 9
κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς¹⁹ εἰς 2
Δαμασκόν²⁰ πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὔρη τῆς ὁδοῦ

¹ σφαγὴ, ἦς, ἡ, slaughter, sacrifice. ² ἀμνός, οὐ, ὁ, lamb. ³ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁴ κείρω, shear, cut off. ⁵ ἄφωνος, speechless, mute. ⁶ ταπεινώσις, εὖς, ἡ, humiliation, humble state. ⁷ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁸ εὐνοῦχος, οὐ, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁹ δέομαι, ask, request. ¹⁰ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹¹ ἀμφότεροι, both, both of two. ¹² ἀρπάζω, seize, snatch. ¹³ Ἀζωτος, οὐ, ἡ, Azotus, Ashdod. ¹⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁵ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ¹⁶ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹⁷ ἀπειλή, ἦς, ἡ, threat, threatening. ¹⁸ φόνος, οὐ, ὁ, murder, slaughter. ¹⁹ ἐπιστολή, ἦς, ἡ, letter, dispatch. ²⁰ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus.

όντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ. 3

Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξειν τῇ Δαμασκῷ:¹ καὶ

ἐξαίφνης² περιήστραψεν³ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ 4

τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με

διώκεις; Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς 5

ὃν σὺ διώκεις: ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ 6

λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες⁴ αὐτῷ 7

εἰστήκεισαν ἑνεοί,⁵ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.

Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος⁶ ἀπὸ τῆς γῆς: ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν 8

αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπεν, χειραγωγοῦντες⁷ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁸ εἰς

Δαμασκόν.¹ Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ 9

ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ¹ ὀνόματι Ἀνανίας,⁹ καὶ εἶπεν πρὸς 10

αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι, ¹⁰ Ἀνανία.⁹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ, κύριε. Ὁ 11

δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹¹ τὴν

καλουμένην Εὐθείαν,¹² καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον⁶ ὀνόματι,

Ταρσεά:¹³ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι¹⁰ ἄνδρα 12

ὀνόματι Ἀνανιάν⁹ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως

ἀναβλέψῃ. Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,⁹ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ 13

τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ³ περιαστράπτω, shine around, flash around. ⁴ συνοδεύω, travel together with, journey with. ⁵ ἑνεός, speechless, dumb. ⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁷ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹² εὐθύς, immediately, at once. ¹³ Ταρσεός, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus.

Ἱερουσαλήμ: καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι 14
 πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ 15
 κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος¹ ἐκλογῆς² μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ
 βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε
 Ἰσραήλ: ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω³ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός 16
 μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁴ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ 17
 ἐπιθίεις ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος
 ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ
 πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον⁵ ἀπὸ τῶν 18
 ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ⁶ λεπίδες,⁷ ἀνέβλεψέν τε καὶ ἀναστὰς
 ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν⁸ ἐνίσχυσεν.⁹ 19

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹⁰ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ¹¹ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. 20
 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός
 ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹² δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, 21
 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας¹³ ἐν Ἱερουσαλήμ τοὺς ἐπικαλουμένους
 τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς
 ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹⁰ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,¹⁴ καὶ 22
 συνέχυνεν¹⁵ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ,¹¹
 συμβιβάζων¹⁶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ² ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ³ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁵ ἀποπίπτω, fall, fall off. ⁶ ὡσεὶ, like, about. ⁷ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ⁸ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ⁹ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ¹⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹¹ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹³ πορθέω, destroy, lay waste. ¹⁴ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁵ συγχέω, confuse, confound. ¹⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο¹ οἱ Ἰουδαῖοι 23
 ἀνελεῖν² αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλ³ ἡ ἐπιβουλὴ⁴ αὐτῶν. 24
 Παρατήρουν⁵ τε τὰς πύλας⁶ ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν
 ἀνέλωσιν: ² λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν⁷ διὰ τοῦ 25
 τείχους,⁸ χαλάσαντες⁹ ἐν σπυρίδι.¹⁰

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος³ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο¹¹ κολλᾶσθαι¹² 26
 τοῖς μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι
 ἐστὶν μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος¹³ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς 27
 ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο¹⁴ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον,
 καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ¹⁵ ἐπαρρησιάσατο¹⁶ ἐν
 τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος¹⁷ εἰς 28
 Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹⁶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει¹⁸ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς: ¹⁹ οἱ δὲ ἐπεχείρουν²⁰ 29
 αὐτὸν ἀνελεῖν.² Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον²¹ αὐτὸν εἰς 30
 Καισάρειαν,²² καὶ ἐξαπέστειλαν²³ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.²⁴ Αἱ μὲν οὖν 31
 ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας²⁵
 εἶχον εἰρήνην οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου
 καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.²⁶

¹ συμβουλεύω, plot, advise. ² ἀναιρέω, take up, kill. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ⁵ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁶ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁷ καθίημι, let down, lower. ⁸ τεῖχος, οὗς, τό, wall. ⁹ χαλάω, slacken, let down. ¹⁰ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹¹ πειράω, try, attempt. ¹² κολλᾶω, glue, cleave. ¹³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁵ Δαμασκός, οὗ, ἡ, Damascus. ¹⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁸ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁹ Ἑλληνιστής, οὗ, ὁ, Hellenist, Greek. ²⁰ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²¹ κατὰγω, bring down, lead down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁴ Ταρσός, οὗ, ἡ, Tarsus. ²⁵ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ²⁶ πληθύνω, multiply, increase.

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν¹ καὶ πρὸς τοὺς 32
 ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.² Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα 33
 Αἰνέαν³ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτώ⁴ κατακείμενον⁵ ἐπὶ κραββάτῳ,⁶ ὃς ἦν
 παραλελυμένος.⁷ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,³ ἰάταί σε Ἰησοῦς 34
 ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον⁸ σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ 35
 εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν² καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,⁹
 οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹⁰ δέ τις ἦν μαθήτρια¹¹ ὀνόματι Ταβηθά,¹² ἣ διερμηνευομένη¹³ 36
 λέγεται Δορκάς·¹⁴ αὕτη ἦν πλήρης¹⁵ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν
 ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν 37
 ἀποθανεῖν· λούσαντες¹⁷ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁸ Ἐγγὺς δὲ 38
 οὔσης Λύδδης² τῇ Ἰόππῃ,¹⁰ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν
 ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι¹⁹
 διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν 39
 παραγενόμενον ἀνήγαγον²⁰ εἰς τὸ ὑπερῶον,¹⁸ καὶ παρέστησαν αὐτῷ
 πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι²¹ χιτῶνας²² καὶ ἱμάτια
 ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς.¹⁴ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ 40
 Πέτρος θεὶς τὰ γόνατα²³ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
 εἶπεν, Ταβηθά,¹² ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς·

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Λύδδα, Lydda, Diospolis. ³ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁴ ὀκτώ, eight, 8. ⁵ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ⁶ κράβαττος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ⁸ στρωννύω, spread, furnish. ⁹ Ασφαρών, οὔ, ὁ, Sharon, Saron. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹² Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹³ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁴ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ¹⁵ πλήρης, full. ¹⁶ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁷ λούω, bathe, wash. ¹⁸ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁹ ὀκνέω, hesitate, delay. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²² χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ²³ γόνυ, ατος, τό, knee.

καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.¹ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν 41
 αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτήν
 ζῶσαν. Γνωστὸν² δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,³ καὶ πολλοὶ 42
 ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν 43
 ἐν Ἰόππῃ³ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.⁴

Ἄνὴρ δὲ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ⁵ ὀνόματι Κορνήλιος,⁶ ἑκατοντάρχης⁷ ἐκ 10
 σπείρης⁸ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,⁹ εὐσεβῆς¹⁰ καὶ φοβούμενος τὸν 2
 θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹¹ πολλὰς τῷ
 λαῷ, καὶ δεόμενος¹² τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι¹³ φανερώς, 3
 ὥσεί¹⁵ ὦραν ἐνάτην¹⁶ τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς
 αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.⁶ Ὁ δὲ ἀτενίσας¹⁷ αὐτῷ καὶ 4
 ἔμβορος¹⁸ γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ
 προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹¹ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον¹⁹
 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην³ ἄνδρας, καὶ 5
 μετάπεμψαι²⁰ Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται²¹ 6
 παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,⁴ ὃς ἐστίν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ 7
 ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁶ φωνήσας δύο τῶν
 οἰκετῶν²² αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ¹⁰ τῶν προσκαρτερούντων²³
 αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος²⁴ αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν 8

¹ ἀνακαθίζω, sit up. ² γνωστός, known, acquaintance. ³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁴ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁸ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁹ Ἰταλικός, Italian. ¹⁰ εὐσεβής, pious, devout. ¹¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹² δεόμαι, ask, request. ¹³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁴ φανερώς, openly, publicly. ¹⁵ ὥσεί, like, about. ¹⁶ ἕνατος, ninth. ¹⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁸ ἔμβορος, terrified, frightened. ¹⁹ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ²⁰ μεταπέμπω, send for, summon. ²¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²² οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ²³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe.

Ἰόππην.¹

Τῇ δὲ ἐπαύριον,² ὁδοιπορούντων³ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, 9

ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα⁴ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην·⁵ 10

ἐγένετο δὲ πρόσπεινος,⁶ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·⁷ παρασκευαζόντων⁸

δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν⁹ ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,¹⁰ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν 11

ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός¹¹ τι ὡς ὀθόνην¹²

μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον¹³ ἐπὶ τῆς γῆς: 12

ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα¹⁴ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ

έρπετὰ¹⁵ καὶ τὰ πετεινὰ¹⁶ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, 13

Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον¹⁷ καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,¹⁸ 14

κύριε: ὅτι οὐδέποτε¹⁹ ἔφαγον πᾶν κοινὸν²⁰ ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ 15

πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²¹ 16

Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·²² καὶ πάλιν ἀνελήφθη²³ τὸ σκεῦός¹¹ εἰς τὸν

οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει²⁴ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα²⁵ ὃ εἶδεν, καὶ 17

ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,²⁶ διερωτήσαντες

τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν²⁸ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,²⁹ καὶ φωνήσαντες 18

ἐπυνθάνοντο³⁰ εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε³¹ ξενίζεται.

¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ² ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ³ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ⁴ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ⁵ ἕκτος, sixth. ⁶ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁰ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³ καθίημι, let down, lower. ¹⁴ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁵ ἔρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁶ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁹ οὐδέποτε, never. ²⁰ κοινός, common, unclean. ²¹ κοινῶς, make common, defile. ²² τρίς, thrice, three times. ²³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²⁴ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁵ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁶ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ²⁷ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ²⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁹ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway. ³⁰ πυνθάνομαι, inquire, ask. ³¹ ἐνθάδε, within, here. ³² ξενίζω, entertain (a stranger), startle.

Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος,¹ εἶπεν αὐτῷ τὸ 19
 πνεῦμα, Ἰδού, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20
 πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος·² διότι³ ἐγὼ ἀπέσταλκα
 αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἰδού, ἐγὼ εἰμι 21
 ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία⁴ δι' ἣν πάρεστε;⁵ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος⁶ 22
 ἑκατοντάρχης,⁷ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν,
 μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη⁸
 ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι⁹ σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
 ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹⁰ οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.¹¹ 23

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹² ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν
 τῶν ἀπὸ Ἰόππης¹³ συνήλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹² εἰσῆλθον εἰς 24
 τὴν Καισάρειαν.¹⁴ Ὁ δὲ Κορνήλιος⁶ ἦν προσδοκῶν¹⁵ αὐτούς,
 συγκαλεσάμενος¹⁶ τοὺς συγγενεῖς¹⁷ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους¹⁸
 φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας¹⁹ αὐτῷ 25
 ὁ Κορνήλιος,⁶ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος 26
 αὐτὸν ἡγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
 συνομιλῶν²⁰ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὐρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, 28
 ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε²¹ ὡς ἀθέμιτόν²² ἐστὶν ἀνδρὶ
 Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι²³ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφυλῶ·²⁴ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς

¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ διότι, because, on this account. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ πάρειμι, be present, have arrived. ⁶ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁸ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁹ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁰ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ¹¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹² ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁶ συγκαλέω, call together. ¹⁷ συγγενής, kindred, relative. ¹⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁹ συναντάω, meet with, hence to happen. ²⁰ συνομιλέω, talk, converse with. ²¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²² ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ²³ κολλάω, glue, cleave. ²⁴ ἀλλόφυλος, alien, foreign.

ἔδειξεν μηδένα κοινόν¹ ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ 29
 ἀναντιρρήτως² ἦλθον μεταπεμφθεὶς.³ Πυνθάνομαι⁴ οὖν, τίνι λόγῳ
 μετεπέμψασθέ⁵ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος⁵ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης⁶ ἡμέρας 30
 μέχρι⁷ ταύτης τῆς ὥρας ἡμην νηστεύων,⁸ καὶ τὴν ἐνάτην⁹ ὥραν
 προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου: καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν
 ἐσθῇ¹⁰ λαμπρᾷ,¹¹ καὶ φησιν, Κορνήλιε,⁵ εἰσηκούσθη¹² σου ἡ 31
 προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹³ σου ἐμνήσθησαν¹⁴ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32
 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,¹⁵ καὶ μετακάλεσαι¹⁶ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται
 Πέτρος: οὗτος ξενίζεται¹⁷ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως¹⁸ παρὰ
 θάλασσαν: ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς¹⁹ οὖν ἔπεμψα 33
 πρὸς σε: σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες
 ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν²⁰ ἀκοῦσαι πάντα τὰ
 προστεταγμένα²¹ σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα 34
 εἶπεν,

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι²² ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης²³ ὁ θεός:

ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος 35
 δικαιοσύνην, δεκτός²⁴ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς 36
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός
 ἔστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης 37

¹ κοινός, common, unclean. ² ἀναντιρρήτως, without objection. ³ μεταπέμπω, send for, summon. ⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁵ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁶ τέταρτος, fourth. ⁷ μέχρι, until, as far as (gen). ⁸ νηστεύω, fast. ⁹ ἑνατος, ninth. ¹⁰ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ¹¹ λαμπρός, bright, shining. ¹² εἰσακούω, listen, hear. ¹³ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁴ μινῃσκομαι, remember, recall. ¹⁵ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁶ μετακαλέω, send for. ¹⁷ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁸ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁹ ἑξαυτῆς, at once, forthwith. ²⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ²¹ προστάσσω, command, order. ²² καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²³ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ²⁴ δεκτός, acceptable, welcome.

τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα¹ ὁ
 ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,² ὡς ἔχρισεν³ αὐτὸν ὁ 38
 θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν⁴ καὶ ἰώμενος
 πάντας τοὺς καταδυναστευομένους⁵ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν
 μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ 39
 χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνεῖλον⁶
 κρεμάσαντες⁷ ἐπὶ ξύλου.⁸ Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ 40
 ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ⁹ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν 41
 τοῖς προκεχειροτονημένοις¹⁰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες
 συνεφάγομεν¹¹ καὶ συνεπίομεν¹² αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ
 νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι 42
 ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹⁴ ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς¹⁵ ζώντων καὶ
 νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεςιν¹⁶ ἁμαρτιῶν 43
 λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹⁷ τὸ πνεῦμα τὸ 44
 ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν¹⁸ οἱ ἐκ 45
 περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ
 δωρεὰ¹⁹ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46
 λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων²⁰ τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ³ χρίω, anoint. ⁴ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ⁵ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁸ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁹ ἐμφανής, visible, manifest. ¹⁰ προχειροτονέω, choose beforehand. ¹¹ συνεσθίω, eat with. ¹² συμπίνω, drink with, drink together with. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁵ κριτής, ου, ό, judge. ¹⁶ ἅφεις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁹ δωρεά, ᾱς, ἡ, gift, free gift. ²⁰ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

ὁ Πέτρος, Μήτι¹ τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι 47
τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48
Προσέταξέν² τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου.
Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι³ ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν 11

ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος 2
εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο⁴ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες 3
ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁵ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες⁶
αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁷ αὐτοῖς καθεξῆς⁸ λέγων, 4
Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁹ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει¹⁰
ὄραμα,¹¹ καταβαῖνον σκεῦός¹² τι, ὡς ὀθόνην¹³ μεγάλην τέσσαρσιν
ἀρχαῖς καθιεμένην¹⁴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ: εἰς ἣν 6
ἀτενίσας¹⁵ κατενόουν,¹⁶ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁷ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία
καὶ τὰ ἔρπετὰ¹⁸ καὶ τὰ πετεινὰ¹⁹ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς 7
λεγοῦσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²⁰ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, 8
Μηδαμῶς,²¹ κύριε: ὅτι πᾶν κοινὸν²² ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε²³ εἰσῆλθεν
εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ 9
οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²⁴ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ 10
τρὶς,²⁵ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη²⁶ ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδού, 11

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ² προστάσσω, command, order. ³ ἐπιμένω, continue, remain. ⁴ διακρίνω, discriminate, judge. ⁵ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁶ συνεσθίω, eat with. ⁷ ἐκτίθημι, declare, explain. ⁸ καθεξῆς, successively, in order. ⁹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁰ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹² σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹³ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹⁴ καθίημι, let down, lower. ¹⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁶ κατανοέω, observe, understand. ¹⁷ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁸ ἔρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ μηδαμῶς, by no means, no. ²² κοινός, common, unclean. ²³ οὐδέποτε, never. ²⁴ κοινώω, make common, defile. ²⁵ τρίς, thrice, three times. ²⁶ ἀνασπάω, draw up, pull up.

ἐξαυτῆς¹ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν² ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην,
 ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας³ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα 12
 συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.⁴ ἤλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ
 ἕξ⁵ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός: 13
 ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
 σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην⁶ ἄνδρας, καὶ
 μετάπεμψαι⁷ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει 14
 ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ 15
 ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν⁸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,
 ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην⁹ δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς 16
 ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν
 πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹⁰ δωρεὰν¹¹ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς 17
 καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς
 ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,¹² 18
 καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα γε¹³ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν
 μετάνοιαν¹⁴ ἔδωκεν εἰς ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹⁵ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ 19
 Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης¹⁶ καὶ Κύπρου¹⁷ καὶ Ἀντιοχείας,¹⁸
 μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες 20
 ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι¹⁹ καὶ Κυρηναῖοι,²⁰ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς

¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ διακρίνω, discriminate, judge. ⁵ ἕξ, six, 6. ⁶ Ἰόππη, ἡ, Joppa. ⁷ μεταπέμπω, send for, summon. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ μνησθῆναι, remember, recall. ¹⁰ ἴσος, equal, identical. ¹¹ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹² ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹³ γέ, indeed, at least. ¹⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁶ Φοινίκη, ἡς, ἡ, Phoenicia. ¹⁷ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ²⁰ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene.

Ἀντιόχειαν,¹ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,² εὐαγγελιζόμενοι τὸν
κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς³ 21
πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ 22
ὄτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ
ἐξαπέστειλαν⁴ Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας:¹ ὃς 23
παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει
πάντας τῇ προθέσει⁵ τῆς καρδίας προσμένειν⁶ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ 24
ἀγαθὸς καὶ πλήρης⁷ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ προσετέθη⁸
ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν⁹ ὁ Βαρνάβας 25
ἀναζητῆσαι¹⁰ Σαῦλον,¹¹ καὶ εὗρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.¹ 26
Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹² ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι¹³ τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ¹ τοὺς
μαθητὰς Χριστιανούς.¹⁴

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον¹⁵ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς 27
Ἀντιόχειαν.¹ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,¹⁶ ἐσήμανεν¹⁷ 28
διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν¹⁸ μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν
οἰκουμένην:¹⁹ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου²⁰ Καίσαρος. Τῶν δὲ 29
μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό²¹ τις, ὥρισαν²² ἕκαστος αὐτῶν εἰς
διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς: ὁ καὶ 30

¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ² Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ³ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁴ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁵ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁶ προσμένω, wait longer, remain. ⁷ πλήρης, full. ⁸ προστίθηναι, add, add to. ⁹ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁰ ἀναζητέω, look, search. ¹¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹² ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ¹³ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁴ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹⁷ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁸ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ¹⁹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁰ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²¹ εὐπορέω, have means, am prosperous. ²² ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς
Βαρνάβα καὶ Σαύλου.¹

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν² Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας **12**

κακῶσαι³ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν⁴ δὲ Ἰάκωβον τὸν **2**

ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν⁵ ἐστὶν τοῖς **3**

Ἰουδαίοις, προσέθετο⁶ συλλαβεῖν⁷ καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι

τῶν ἁζύμων⁸ – ὃν καὶ πιάσας⁹ ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδοὺς **4**

τέσσαρσιν τετραδίοις¹⁰ στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος

μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν¹¹ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος **5**

ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς¹² γινομένη ὑπὸ τῆς

ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν **6**

προάγειν¹³ ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁴

μεταξὺ¹⁵ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσεσιν¹⁶ δυσὶν· φύλακές¹⁷ τε

πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου **7**

ἐπέστη,¹⁸ καὶ φῶς ἔλαμψεν¹⁹ ἐν τῷ οἰκήματι·²⁰ πατάξας²¹ δὲ τὴν

πλευρὰν²² τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.²³ Καὶ

ἐξέπεσον²⁴ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹⁶ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς **8**

αὐτόν, Περιίψωσαι²⁵ καὶ ὑπόδησαι²⁶ τὰ σανδάλιά²⁷ σου. Ἐποίησεν δὲ

οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ²⁸ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ³ κακῶς, mistreat, harm. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἀρεστός, pleasing, desirable. ⁶ προστίθμι, add, add to. ⁷ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁸ ἁζύμος, unleavened, paschal feast. ⁹ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁰ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² ἐκτενής, zealous, earnest. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁵ μεταξὺ, between, after. ¹⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁷ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁹ λάμπω, shine. ²⁰ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ²¹ πατάσσω, strike, smite. ²² πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ²³ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²⁵ περιζώννυμι, gird, gird round. ²⁶ ὑποδέω, put on my feet. ²⁷ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ²⁸ περιβάλλω, put around, clothe.

μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ: καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ 9
 γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα¹ βλέπειν. Διελθόντες δὲ 10
 πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλιν² τὴν σιδηρᾶν,³
 τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ⁴ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς: καὶ
 ἐξελθόντες προῆλθον⁵ ῥύμιν⁶ μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη⁷ ὁ ἄγγελος
 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα 11
 ἀληθῶς⁸ ὅτι ἐξαπέστειλεν⁹ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό¹⁰
 με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας¹¹ τοῦ λαοῦ τῶν
 Ἰουδαίων. Συνιδῶν¹² τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς 12
 Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου,¹³ οὗ¹⁴ ἦσαν ἱκανοὶ
 συνηθροισμένοι¹⁵ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος¹⁶ δὲ τοῦ Πέτρου 13
 τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος,¹⁷ προσῆλθεν παιδίσκη¹⁸ ὑπακοῦσαι,¹⁹
 ὀνόματι Ῥόδη.²⁰ Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς 14
 χαρᾶς οὐκ ἠνοιξεν τὸν πυλῶνα,¹⁷ εἰσδραμοῦσα²¹ δὲ ἀπήγγειλεν
 ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.¹⁷ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, 15
 Μαίνῃ.²² Ἡ δὲ διῆχυρίζετο²³ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος
 αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν²⁴ κρούων:¹⁶ ἀνοιξαντες δὲ εἶδον 16
 αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.²⁵ Κατασείσας²⁶ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,²⁷ 17
 διηγήσατο²⁸ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν²⁹ ἐκ τῆς φυλακῆς.

¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ² πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ³ σιδήρεος, made of iron. ⁴ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ⁵ προέρχομαι, go in front, precede. ⁶ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁸ ἀληθῶς, truly, really. ⁹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁰ ἐξαίρῶ, take out, deliver. ¹¹ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ¹² σύννοιδα, know, be conscious of. ¹³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁴ οὗ, where, when. ¹⁵ συναθροίζω, gather, bring together. ¹⁶ κρούω, knock, strike. ¹⁷ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁸ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹⁹ ὑπακούω, obey, listen. ²⁰ Ῥόδη, ης, ἡ, Rhoda. ²¹ εἰστρέχω, run in. ²² μαίνομαι, rage, be furious. ²³ διῆχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ²⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁶ κατασείω, shake, motion. ²⁷ σιγάω, be silent, become silent. ²⁸ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²⁹ ἐξάγω, lead out.

Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ
 ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν 18
 τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα² ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19
 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας³ αὐτὸν καὶ μὴ εὕρων, ἀνακρίνας⁴ τοὺς
 φύλακας,⁵ ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι.⁶ Καὶ κατελθὼν⁷ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας
 εἰς τὴν Καισάρειαν⁸ διέτριβεν.⁹

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹⁰ Τυρίοις¹¹ καὶ Σιδωνίοις¹² ὁμοθυμαδὸν¹³ 20
 δὲ παρήσαν¹⁴ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον¹⁵ τὸν ἐπὶ τοῦ
 κοιτῶνος¹⁶ τοῦ βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι¹⁷ αὐτῶν
 τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.¹⁸ Τακτῇ¹⁹ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης 21
 ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα²⁰ βασιλικήν,¹⁸ καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,²¹
 ἐδημηγόρει²² πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος²³ ἐπεφωνεῖ,²⁴ Φωνὴ θεοῦ καὶ 22
 οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρήμα²⁵ δὲ ἐπάταξεν²⁶ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, 23
 ἀνθ²⁷ ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ: καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,²⁸
 ἐξέψυξεν.²⁹

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡὔξανεν³⁰ καὶ ἐπληθύνετο.³¹ 24

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² ἄρα, so? (introduces a question). ³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁵ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁶ ἀπάγω, lead away, lead. ⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁰ θυμομαχέω, be very angry. ¹¹ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ¹² Σιδωνίος, Sidonian. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ πάριμι, be present, have arrived. ¹⁵ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ¹⁶ κοιτῶν, ὠνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ¹⁷ τρέφω, make to grow, nourish. ¹⁸ βασιλικός, royal, connected with a king. ¹⁹ τακτός, fixed, appointed. ²⁰ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ²¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²² δημηγορέω, make a public speech. ²³ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁴ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ²⁵ παραχρήμα, immediately, instantly. ²⁶ πατάσσω, strike, smite. ²⁷ ἀντί, instead of, in place of. ²⁸ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ²⁹ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ³⁰ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³¹ πληθύνω, multiply, increase.

Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος¹ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες 25
 τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες² καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα
 Μάρκον.³

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ⁴ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13
 διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεών⁵ ὁ καλούμενος Νίγερ,⁶ καὶ
 Λούκιος⁷ ὁ Κυρηναῖος,⁸ Μαναήν⁹ τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου¹⁰
 σύντροφος,¹¹ καὶ Σαῦλος.¹ Λειτουργούντων¹² δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ 2
 νηστευόντων,¹³ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε¹⁴ δὴ¹⁵ μοι τὸν
 Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον¹ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3
 Τότε νηστεύσαντες¹³ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας
 αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹⁶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, 4
 κατήλθον¹⁷ εἰς τὴν Σελεύκειαν·¹⁸ ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσαν¹⁹ εἰς τὴν
 Κύπρον.²⁰ Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι,²¹ κατήγγελλον²² τὸν λόγον 5
 τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην
 ὑπηρέτην.²³ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον²⁴ ἄχρι Πάφου,²⁵ εὗρόν τινα 6
 μάγον²⁶ ψευδοπροφήτην²⁷ Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρῖησοῦς,²⁸ ὃς ἦν σὺν 7
 τῷ ἀνθυπάτῳ²⁹ Σεργίῳ³⁰ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.³¹ Οὗτος

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συμπαραλαμβάνω, take along with. ³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁵ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁶ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁷ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ⁸ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁹ Μαναήν, ὁ, Manaen. ¹⁰ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ¹¹ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹² λειτουργέω, minister, serve. ¹³ νηστεύω, fast. ¹⁴ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁵ δὴ, also, indeed. ¹⁶ ἐκπέμπω, send out. ¹⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁸ Σελεύχεια, ας, ἡ, Seleucia. ¹⁹ ἀποπλέω, sail away. ²⁰ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²¹ Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ²² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ²⁵ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ²⁶ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ²⁷ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ²⁸ Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ²⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ³⁰ Σεργίος, ου, ὁ, Sergius. ³¹ συνετός, intelligent, clever.

προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον¹ ἐπεζήτησεν² ἀκοῦσαι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀνθίστατο³ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,⁴ ὁ μάγος⁵ – οὕτως 8
 γὰρ μεθερμηνεύεται⁶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ – ζητῶν διαστρέψαι⁷ τὸν
 ἀνθύπατον⁸ ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος¹ δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς 9
 πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας⁹ εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ¹⁰ πλήρης¹¹ παντὸς 10
 δόλου¹² καὶ πάσης ῥαδιουργίας,¹³ υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
 δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ¹⁴ διαστρέφων⁷ τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;¹⁵
 Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων τὸν 11
 ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα¹⁶ δὲ ἐπέπεσεν¹⁷ ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς¹⁸ καὶ
 σκότος, καὶ περιάγων¹⁹ ἐζήτει χειραγωγούς.²⁰ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁸ 12
 τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένου²¹ ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες²² δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου²³ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς 13
 Πέργην²⁴ τῆς Παμφυλίας.²⁵ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας²⁶ ἀπ’ αὐτῶν
 ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,²⁴ 14
 παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν²⁷ τῆς Πισιδίας,²⁸ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν
 συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν 15
 ἀνάγνωσιν²⁹ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ
 ἀρχισυνάγωγοι³⁰ πρὸς αὐτούς, λέγοντες, ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν
 λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ 16

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³ ἀνθίστημι, resist, oppose. ⁴ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ⁵ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ⁶ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁷ διαστρέφω, distort, pervert. ⁸ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁰ ὦ, Oh! omega. ¹¹ πλήρης, full. ¹² δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹³ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ¹⁴ παύω, cause to cease. ¹⁵ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁸ ἀχλὺς, ὅς, ἡ, mist, mistiness. ¹⁹ περιάγω, lead around, go about. ²⁰ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ²¹ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ²⁴ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ²⁵ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²⁶ ἀποχωρέω, go away, depart. ²⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁸ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ²⁹ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ³⁰ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

Παῦλος, καὶ κατασείσας¹ τῇ χειρί, εἶπεν,

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,² καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ 17

λαοῦ τούτου ἐξελέξατο³ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν⁴

ἐν τῇ παροικίᾳ⁵ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος⁶ ὑψηλοῦ⁷

ἐξήγαγεν⁸ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ⁹ χρόνον 18

ἐτροποφόρησεν¹⁰ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν¹¹ ἔθνη ἑπτὰ ἐν 19

γῆ Χαναάν,¹² κατεκληρονόμησεν¹³ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20

ταῦτα, ὥς ἔτεσιν τετρακοσίοις¹⁴ καὶ πεντήκοντα,¹⁵ ἔδωκεν κριτὰς¹⁶

ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κακεῖθεν¹⁷ ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ 21

ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,¹⁸ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,

ἔτη τεσσαράκοντα.²⁰ Καὶ μεταστήσας²¹ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν 22

Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, Εὖρον Δαυὶδ τὸν τοῦ

Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά

μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ 23

Ἰσραὴλ σωτηρίαν, προκηρύξαντος²² Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς 24

εἰσόδου²³ αὐτοῦ βάπτισμα²⁴ μετανοίας²⁵ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ 25

Ἰωάννης τὸν δρόμον,²⁶ ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε²⁷ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ

ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα²⁸ τῶν

¹ κατασειώ, shake, motion. ² Ἰσραηλίτης, ου, ό, Israelite. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ ὑψώ, lift up, exalt. ⁵ παροιμία, ας, ή, sojourn, stay. ⁶ βραχίων, ος, ό, arm, strength. ⁷ ὑψηλός, high, lofty. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁰ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹¹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹² Χαναάν, ή, Canaan. ¹³ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁴ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁵ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁶ κριτής, ου, ό, judge. ¹⁷ ἀκείθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Κίς, ό, Kish. ¹⁹ Βενιαμίν, ό, Benjamin. ²⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²¹ μεδίστημι, remove, turn away. ²² προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ²³ εἵσοδος, ου, ή, entrance, entering. ²⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁵ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ²⁶ δρόμος, ου, ό, course, race. ²⁷ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ²⁸ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe.

ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους¹ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν 26
φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. 27
Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον
ἀγνοήσαντες,² καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν 28
αἰτίαν³ θανάτου εὐρόντες, ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι⁴ αὐτόν. 29
Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες⁵ ἀπὸ
τοῦ ξύλου,⁶ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: 30
ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν⁷ αὐτῷ ἀπὸ τῆς 31
Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν
λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας 32
ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν⁸ τοῖς
τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ⁹ τῷ 33
δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι 34
δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι¹⁰ μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν,¹¹ οὕτως¹² εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια¹³ Δαυὶδ τὰ
πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὀσιόν¹³ σου ἰδεῖν 35
διαφθοράν:¹¹ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας¹⁴ τῇ τοῦ θεοῦ 36
βουλῇ¹⁵ ἐκοιμήθη,¹⁶ καὶ προσετέθη¹⁷ πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ
εἶδεν διαφθοράν:¹¹ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.¹¹ 37

¹ γένος, οὗς, τό, race, kind. ² ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ καθαιρέω, take down, pull down. ⁶ ξύλον, οὗ, τό, wood, tree. ⁷ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ⁸ ἐκπληρόω, fulfill, fill completely. ⁹ ψαλμός, οὗ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁰ μηκέτι, no longer. ¹¹ διαφθορά, ἅς, ἡ, decay, corruption. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ ὀσιος, righteous, pious. ¹⁴ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁵ βουλῇ, ἧς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁶ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁷ προστίθημι, add, add to.

Γνωστὸν¹ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις
 ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται.³ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ 39
 νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. 40
 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ⁴ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, 41
 Ὅτι ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,⁵ καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε:⁶ ὅτι ἔργον
 ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις
 ἐκδιηγῇται⁷ ὑμῖν.

Ἐξιόντων⁸ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς 42
 τὸ μεταξὺ⁹ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς 43
 συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων
 προσηλύτων¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ: οἵτινες προσλαλοῦντες,¹²
 ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν¹³ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν¹⁴ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν 44
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν 45
 ζήλου,¹⁵ καὶ ἀντέλεγον¹⁶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις,
 ἀντιλέγοντες¹⁶ καὶ βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμενοι¹⁷ δὲ ὁ 46
 Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹⁸ πρῶτον
 λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ¹⁹ δὲ ἀπωθεῖσθε²⁰ αὐτόν, καὶ
 οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα²¹ εἰς

¹ γνωστός, known, acquaintance. ² ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁵ καταφρονητής, οὐ, ό, despiser, scoffer. ⁶ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ⁷ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ⁸ ἐξίμι, go away, leave. ⁹ μεταξὺ, between, after. ¹⁰ σέβομαι, reverence, worship. ¹¹ προσήλυτος, οὐ, ό, proselyte, convert. ¹² προσλαλέω, speak to, speak with. ¹³ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁴ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁵ ζήλος, οὐ, ό, zeal, jealousy. ¹⁶ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁹ ἐπειδὴ, since, because. ²⁰ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ²¹ στρέφω, turn, am converted.

τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹ ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς 47
 ἐθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ 48
 τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν
 ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι² εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο³ δὲ ὁ λόγος τοῦ 49
 κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν⁴ τὰς 50
 σεβομένας⁵ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας⁶ καὶ τοὺς πρώτους τῆς
 πόλεως, καὶ ἐπήγειραν⁷ διωγμὸν⁸ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν,
 καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων⁹ αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι¹⁰ 51
 τὸν κονιορτὸν¹¹ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹² Οἱ 52
 δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹² κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν 14
 συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι
 Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹³ 2
 Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁷ καὶ ἐκάκωσαν¹⁴ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν
 ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν¹⁵ παρρησιαζόμενοι¹⁶ ἐπὶ 3
 τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι
 σημεῖα καὶ τέρατα¹⁷ γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη¹⁸ δὲ τὸ 4
 πλῆθος τῆς πόλεως: καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
 τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ¹⁹ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων 5

¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ² τάσσω, arrange, appoint. ³ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ παροτρύνω, arouse, incite. ⁵ σέβομαι, reverence, worship. ⁶ εὐσχήμων, honorable. ⁷ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁸ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ⁹ ὄριον, οὐ, τό, boundary, region. ¹⁰ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹¹ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ¹² Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium. ¹³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁴ κακώω, mistreat, harm. ¹⁵ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ σχίζω, split, separate. ¹⁹ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination.

σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι¹ καὶ λιθοβολῆσαι² αὐτούς, 6
 συνιδόντες³ κατέφυγον⁴ εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,⁵ Λύστραν⁶ καὶ
 Δέρβην,⁷ καὶ τὴν περίχωρον·⁸ ἅκεῖ⁹ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7

Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις⁶ ἀδύνατος¹⁰ τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς¹¹ ἐκ 8
 κοιλίας¹² μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε¹³ περιπεπατήκει. 9
 Οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας¹⁴ αὐτῷ, καὶ
 ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι 10
 ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.¹⁵ Καὶ ἤλλετο¹⁶ καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, 11
 ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν¹⁷ τὴν φωνὴν αὐτῶν
 Λυκαονιστί¹⁸ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες¹⁹ ἀνθρώποις κατέβησαν
 πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία·²⁰ τὸν δὲ Παῦλον, 12
 Ἑρμῆν,²¹ ἐπειδὴ²² αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ 13
 Διὸς²⁰ τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους²³ καὶ στέμματα²⁴
 ἐπὶ τοὺς πυλῶνας²⁵ ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.²⁶ 14
 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες²⁷
 τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν²⁸ εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες καὶ 15
 λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς²⁹ ἐσμεν
 ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων³⁰
 ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν

¹ ὑβρίζω, mistreat, insult. ² λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ³ σύννοια, know, be conscious of. ⁴ καταφεύγω, flee, take refuge. ⁵ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ⁶ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁷ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ⁸ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ⁹ ἅκεῖ, and there. ¹⁰ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹² κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹³ οὐδέποτε, never. ¹⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁵ ὀρθῶς, rightly, correctly. ¹⁶ ἄλλομαι, leap, spring up. ¹⁷ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁸ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹⁹ ὁμοίω, make like, liken. ²⁰ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ²¹ Ἑρμῆς, οὗ, ὁ, Hermes. ²² ἐπειδὴ, since, because. ²³ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁴ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ²⁵ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²⁶ θύω, sacrifice, kill. ²⁷ διαρρήσσω, tear asunder. ²⁸ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁹ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ³⁰ μάταιος, vain, useless.

γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς 16
 παρωχημέναις¹ γενεαῖς εἶασεν² πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς
 αὐτῶν. Καίτοιγε³ οὐκ ἀμάρτυρον⁴ ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,⁵ 17
 οὐρανόθεν⁶ ὑμῖν ὑετοὺς⁷ διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,⁸
 ἐμπιπλῶν⁹ τροφῆς¹⁰ καὶ εὐφροσύνης¹¹ τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα 18
 λέγοντες, μόλις¹² κατέπαυσαν¹³ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁴ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁵ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁶ καὶ Ἰκονίου¹⁷ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες 19
 τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες¹⁸ τὸν Παῦλον, ἔσυρον¹⁹ ἔξω τῆς πόλεως,
 νομίσαντες²⁰ αὐτὸν τεθνάναι.²¹ Κυκλωσάντων²² δὲ αὐτὸν τῶν 20
 μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον²³ ἐξῆλθεν
 σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.²⁴ Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν 21
 ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες²⁵ ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν
 καὶ Ἰκόνιον¹⁷ καὶ Ἀντιόχειαν,¹⁶ ἐπιστηρίζοντες²⁷ τὰς ψυχὰς τῶν 22
 μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν²⁸ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν
 θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23
 Χειροτονήσαντες²⁹ δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν,
 προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν,³⁰ παρέθεντο³¹ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν
 πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν³² ἦλθον εἰς 24

¹ παροίχομαι, be past, gone. ² ἐάω, permit, allow. ³ καίτοιγε, and yet, although. ⁴ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁵ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁶ οὐρανόθεν, from heaven. ⁷ ὑετός, ου, ό, rain. ⁸ καρποφόρος, fruitful. ⁹ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹⁰ τροφή, ἥς, ή, food, nourishment. ¹¹ εὐφροσύνη, ης, ή, gladness, joy. ¹² μόλις, with difficulty, hardly. ¹³ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁴ θύω, sacrifice, kill. ¹⁵ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁶ Ἀντιόχεια, ας, ή, Antioch. ¹⁷ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁹ σύρω, draw, drag. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ θνήσκω, die, am dying. ²² κυκλώω, encircle, surround. ²³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁴ Δέρβη, ης, ή, Derbe. ²⁵ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ²⁶ Λύστρα, ή, Lystra, city of Lycaonia. ²⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²⁸ ἐμμένω, persevere, remain (in). ²⁹ χειροτονέω, choose, appoint. ³⁰ νηστεία, ας, ή, fasting, fast. ³¹ παρατίθημι, set before, entrust. ³² Πισιδία, ας, ή, Pisidia.

Παμφυλίαν.¹ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ² τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς 25
 Ἀττάλειαν·³ καὶ κεῖθεν⁴ ἀπέπλευσαν⁵ εἰς Ἀντιόχειαν,⁶ ὅθεν⁷ ἦσαν 26
 παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27
 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν⁸
 ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν
 πίστεως. Διέτριβον⁹ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς. 28

Καὶ τινες κατελθόντες¹⁰ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς 15
 ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε¹¹ τῷ ἔθει¹² Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι.
 Γενομένης οὖν στάσεως¹³ καὶ ζητήσεως¹⁴ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ 2
 τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν¹⁵ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ
 Βαρνάβαν καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ
 πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος¹⁶ τούτου. Οἱ μὲν 3
 οὖν, προπεμφθέντες¹⁷ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην¹⁸
 καὶ Σαμάρειαν,¹⁹ ἐκδιηγούμενοι²⁰ τὴν ἐπιστροφὴν²¹ τῶν ἐθνῶν· καὶ
 ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς 4
 Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν²² ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων
 καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν⁸ τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ'
 αὐτῶν. Ἐξανέστησαν²³ δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως²⁴ τῶν 5
 Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν¹¹ αὐτούς,

¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ² Πέργη, ης, ἡ, Perga. ³ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ⁴ καὶ κεῖθεν, and thence, and from there. ⁵ ἀποπλέω, sail away. ⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ ὅθεν, from where, from which. ⁸ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁹ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ¹¹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹² ἔθος, οὗς, τό, custom. ¹³ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁴ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹⁵ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁷ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁸ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ²⁰ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ²¹ ἐπιστροφή, ἡς, ἡ, attention, conversion. ²² ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²³ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ²⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction.

παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου 6

τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν 7

πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε² ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων³ ὁ θεὸς ἐν

ἡμῖν ἐξελέξατο,⁴ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον

τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁵ θεὸς 8

ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ

ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν⁶ μεταξὺ⁷ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει 9

καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, 10

ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁸ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁹ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες

ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ 11

κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹⁰ καὶ αὐτοὶ.¹¹

Ἐσίγησεν¹² δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν καὶ Παύλου 12

ἐξηγουμένων¹³ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα¹⁴ ἐν τοῖς

ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι¹² αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος 13

λέγων,

¹ συζητήσις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² ἐπίσταμαι, understand, know. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ καρδιογνώστης, οὐ, ὁ, knower of hearts. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ μεταξὺ, between, after. ⁸ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁹ τράχηλος, οὐ, ὁ, neck. ¹⁰ τρόπος, οὐ, ὁ, manner, way. ¹¹ καὶ αὐτοὶ, and he, and she. ¹² σιγάω, be silent, become silent. ¹³ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹ ἐξηγήσατο² καθὼς πρῶτον ὁ 14
 θεὸς ἐπεσκέψατο³ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ 15
 τούτῳ συμφωνοῦσιν⁴ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, 16
 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω,⁵ καὶ ἀνοικοδομήσω⁶ τὴν σκηνὴν⁷ Δαυὶδ
 τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα⁸ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,⁶ καὶ
 ἀνορθώσω⁹ αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν¹⁰ οἱ κατάλοιποι¹¹ τῶν 17
 ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ¹² 18
 ἀπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ 19
 παρενοχλεῖν¹³ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20
 ἐπιστεῖλαι¹⁴ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι¹⁵ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων¹⁶ τῶν
 εἰδώλων¹⁷ καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ¹⁸ καὶ τοῦ αἵματος. 21
 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων¹⁹ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας
 αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον
 ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ 22
 ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους²⁰ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν²¹
 σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,²²
 καὶ Σίλαν,²³ ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ 23

¹ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ² ἐξηγέομαι, explain, describe. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ ἀναστρέφω, return, live. ⁶ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁸ κατασκάπτω, tear down, demolish. ⁹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁰ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹¹ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹² γνωστός, known, acquaintance. ¹³ παρενοχλέω, trouble, annoy. ¹⁴ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ¹⁵ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁶ ἀλίσημα, τος, τό, pollution, defilement. ¹⁷ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁸ πνικτός, strangled. ¹⁹ ἀρχαῖος, old, ancient. ²⁰ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²² Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ²³ Σίλας, ὁ, Silas.

χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹ Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ
 τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν² καὶ Συρίαν³ καὶ Κιλικίαν⁴ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ
 ἐθνῶν, χαίρειν· ἐπειδὴ⁵ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες 24
 ἐτάραξαν⁶ ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες⁷ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες
 περιτέμενεσθαι⁸ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεσπειλάμεθα·⁹ ἔδοξεν 25
 ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,¹⁰ ἐκλεξαμένους¹¹ ἄνδρας πέμψαι πρὸς
 ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις 26
 παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,¹² καὶ 27
 αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ 28
 πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος,¹³ πλὴν τῶν
 ἐπ'ἀνάγκης¹⁴ τούτων, ἀπέχεσθαι¹⁵ εἰδωλοθύτων¹⁶ καὶ αἵματος καὶ 29
 πνικτοῦ¹⁷ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες¹⁸ ἑαυτοὺς, εὖ¹⁹ πράξετε.
 Ἔρρωσθε.²⁰

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·² καὶ συναγαγόντες τὸ 30
 πλῆθος, ἐπέδωκαν²¹ τὴν ἐπιστολήν.²² Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ 31
 τῇ παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας,¹² καὶ αὐτοὶ προφήται ὄντες, διὰ 32
 λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.²³ 33
 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν

¹ ὅδε, this (here), this here. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁵ ἐπειδὴ, since, because. ⁶ ταρασσω, trouble, agitate. ⁷ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁹ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹¹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ¹⁴ ἐπ'ἀνάγκης, of a necessary nature, necessarily. ¹⁵ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁶ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁷ πνικτός, strangled. ¹⁸ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹⁹ εὖ, well, well done. ²⁰ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ²¹ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²² ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²³ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον¹ ἐν 34
 Ἀντιοχείᾳ,² διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων
 πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες 36
 δὴ³ ἐπισκεψώμεθα⁴ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
 κατηγγείλαμεν⁵ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας δὲ 37
 ἐβουλεύσατο⁶ συμπαραλαβεῖν⁷ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον
 Μάρκον.⁸ Παῦλος δὲ ἡξίου,⁹ τὸν ἀποστάντα¹⁰ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ 38
 Παμφυλίας,¹¹ καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ
 συμπαραλαβεῖν⁷ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,¹² ὥστε 39
 ἀποχωρισθῆναι¹³ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν
 παραλαβόντα τὸν Μάρκον⁸ ἐκπλεῦσαι¹⁴ εἰς Κύπρον.¹⁵ Παῦλος δὲ 40
 ἐπιλεξάμενος¹⁶ Σίλαν¹⁷ ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ
 τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁸ καὶ Κιλικίαν,¹⁹ ἐπιστηρίζων 41
 τὰς ἐκκλησίας.

Κατήνησεν²¹ δὲ εἰς Δέρβην²² καὶ Λύστραν:²³ καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν 16
 ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,²⁴ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς,
 πατὴρ δὲ Ἕλληνας: ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις²³ καὶ 2

¹ διατρίβω, continue, tarry. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ δὴ, also, indeed. ⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁷ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁸ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁹ ἡξιόω, consider worthy. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ¹³ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹⁴ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁶ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁸ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁰ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²¹ καταντάω, come to, arrive. ²² Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ²³ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy.

Ἰκονίῳ¹ ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, 3
καὶ λαβὼν περιέτεμεν² αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς
τόποις ἐκεῖνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν
ὕπρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο³ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς 4
φυλάσσειν τὰ δόγματα⁴ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι 5
ἐστερεοῦντο⁵ τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ⁶ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν⁷ καὶ τὴν Γαλατικὴν⁸ χώραν, κωλυθέντες 6
ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁹ ἐλθόντες 7
κατὰ τὴν Μυσίαν¹⁰ ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν¹¹ πορεύεσθαι· καὶ
οὐκ εἴασεν¹² αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν¹⁰ 8
κατέβησαν εἰς Τρωάδα.¹³ Καὶ ὄραμα¹⁴ διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ 9
Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν¹⁵ ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων,
Διαβὰς¹⁶ εἰς Μακεδονίαν,¹⁷ βοήθησον¹⁸ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹⁴ εἶδεν, 10
εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹⁷ συμβιβάζοντες¹⁹
ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες²⁰ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹³ εὐθυδρομήσαμεν²¹ εἰς 11
Σαμοθράκην,²² τῇ τε ἐπιούσῃ²³ εἰς Νεάπολιν,²⁴ ἐκεῖθεν τε εἰς 12

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ⁴ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ⁵ στερεόω, make firm, strengthen. ⁶ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁷ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁸ Γαλατικός, Galatian. ⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ¹¹ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹² ἐάω, permit, allow. ¹³ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁵ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁶ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁹ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²² Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²³ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁴ Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis.

Φιλίππους,¹ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος² τῆς Μακεδονίας³ πόλις,
 κολωνεία·⁴ ἤμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες⁵ ἡμέρας τινάς. Τῇ 13
 τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν,⁶
 οὗ⁷ ἐνομιζέτο⁸ προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς
 συνελθούσαις γυναῖξιν. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁹ πορφυρόπωλις 14
 πόλεως Θυατείρων,¹¹ σεβομένη¹² τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος
 διήνοιξεν¹³ τὴν καρδίαν, προσέχειν¹⁴ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ
 Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, 15
 Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν
 μου, μένате. Καὶ παρεβιάσατο¹⁵ ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκην¹⁶ τινὰ 16
 ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος¹⁷ ἀπαντῆσαι¹⁸ ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν¹⁹
 πολλὴν παρεῖχεν²⁰ τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.²¹ Αὕτη 17
 κατακολουθήσασα²² τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ
 ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου²³ εἰσὶν, οἵτινες
 καταγγέλλουσιν²⁴ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς 18
 ἡμέρας. Διαπονηθεὶς²⁵ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι
 εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ’
 αὐτῆς. Καὶ ἐξήλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

¹ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ² μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ⁵ διατρίβω, continue, tarry. ⁶ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ⁷ οὗ, where, when. ⁸ νομίζω, suppose, think. ⁹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ¹⁰ πορφυρόπωλις, ἴδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ¹¹ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ¹² σέβομαι, reverence, worship. ¹³ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹⁶ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹⁷ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹⁸ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²⁰ παρέχω, offer, afford. ²¹ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ²² κατακολουθέω, follow after. ²³ ὑψιστος, highest, most high. ²⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξήλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας¹ αὐτῶν, 19
 ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν ἀγορὰν
 ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁶ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁷ 20
 εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁸ ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι
 ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν⁹ ἔθνη¹⁰ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν 21
 παραδέχεσθαι¹¹ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις¹² οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹³ ὁ 22
 ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁷ περιρρήξαντες¹⁴ αὐτῶν τὰ
 ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν.¹⁵ Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς¹⁶ 23
 ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁷ ἀσφαλῶς¹⁸
 τηρεῖν αὐτούς: ὅς, παραγγελίαν¹⁹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς 24
 εἰς τὴν ἐσωτέραν²⁰ φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο²¹ εἰς
 τὸ ξύλον.²² Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον²³ Παῦλος καὶ Σίλας³ 25
 προσευχόμενοι ὕμνου²⁴ τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο²⁵ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι:
 ἄφνω²⁷ δὲ σεισμός²⁸ ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι²⁹ τὰ θεμέλια³⁰ 26
 τοῦ δεσμοτηρίου: ³¹ἀνεώχθησάν τε παραχρῆμα³² αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ
 πάντων τὰ δεσμὰ³³ ἀνέθη. ³⁴Ἐξυπνος³⁵ δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,¹⁷ 27
 καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος³⁶
 μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,³⁷ νομίζων³⁸ ἐκπεφευγῆναι³⁹ τοὺς

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ ἐλκύω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ⁸ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ ἔθνος, οὗς, τό, custom. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹³ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁴ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁵ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁶ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹⁷ δεσμοφύλαξ, ἀκος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁸ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ²⁰ ἐσώτερος, within, inside (gen). ²¹ ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ²² ξύλον, οὗ, τό, wood, tree. ²³ μεσονύκτιον, οὗ, τό, midnight. ²⁴ ὕμνέω, sing to, praise. ²⁵ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ²⁶ δέσμιος, οὗ, ὁ, prisoner, one bound. ²⁷ ἄφνω, suddenly. ²⁸ σεισμός, οὗ, ὁ, earthquake, storm. ²⁹ σαλεύω, shake, excite. ³⁰ θεμέλιος, οὗ, ὁ, foundation. ³¹ δεσμοτήριον, οὗ, τό, prison, jail. ³² παραχρῆμα, immediately, instantly. ³³ δεσμός, οὗ, ὁ, chain, bond. ³⁴ ἀνίημι, give up, loosen. ³⁵ ἐξυπνος, awake, aroused. ³⁶ σπάω, draw (as a sword). ³⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ³⁸ νομίζω, suppose, think. ³⁹ ἐκφεύγω, flee away, flee out.

δεσμίους.¹ Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν 28
 πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.² Αἰτήσας δὲ φῶτα 29
 εἰσεπήδησεν,³ καὶ ἔντρομος⁴ γενόμενος προσέπεσεν⁵ τῷ Παύλῳ καὶ
 τῷ Σίλᾳ,⁶ καὶ προαγαγὼν⁷ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν 30
 ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, 31
 καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ 32
 κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν 33
 ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν⁸ ἀπὸ τῶν πληγῶν,⁹ καὶ ἐβαπτίσθη
 αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.¹⁰ Ἀναγαγὼν¹¹ τε αὐτοὺς εἰς 34
 τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν¹² τράπεζαν,¹³ καὶ ἡγαλλιᾶτο¹⁴ πανοικί¹⁵
 πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ¹⁶ τοὺς ῥαβδούχους¹⁷ 35
 λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ 36
 δεσμοφύλαξ¹⁸ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
 Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,¹⁶ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
 πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες¹⁹ 37
 ἡμᾶς δημοσίᾳ,²⁰ ἀκατακρίτους,²¹ ἀνθρώπους Ῥωμαίους²² ὑπάρχοντας,
 ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα²³ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
 ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.²⁴ Ἀνήγγειλαν²⁵ δὲ τοῖς 38

¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ² ἐνθάδε, within, here. ³ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ⁴ ἔντρομος, terrified, trembling. ⁵ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ⁷ προάγω, lead forth, go before. ⁸ λούω, bathe, wash. ⁹ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹⁰ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² παρατίθημι, set before, entrust. ¹³ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹⁴ ἀγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ¹⁵ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁶ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁷ ῥαβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁹ δέρω, beat, flay. ²⁰ δημόσιος, public, publicly. ²¹ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²³ λάθρα, secretly. ²⁴ ἐξάγω, lead out. ²⁵ ἀναγγέλλω, announce, report.

στρατηγοῖς¹ οἱ ῥαβδοῦχοι² τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν
 ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί³ εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, 39
 καὶ ἐξαγαγόντες⁴ ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς 40
 φυλακῆς εἰσηλθον πρὸς τὴν Λυδίαν·⁵ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς,
 παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες⁶ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν⁷ καὶ Ἀπολλωνίαν,⁸ ἦλθον εἰς 17
 Θεσσαλονίκην,⁹ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ 2
 εἰωθὸς¹⁰ τῷ Παύλῳ εἰσηλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία
 διελέξατο¹¹ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων¹² καὶ παρατιθέμενος,¹³ 3
 ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι
 Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹⁴ ὑμῖν. Καί τινες 4
 ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹⁵ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
 Σίλᾳ,¹⁶ τῶν τε σεβομένων¹⁷ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν
 πρώτων οὐκ ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι¹⁸ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες, 5
 τῶν ἀγοραίων²⁰ τινὰς ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,²¹
 ἐθορύβουν²² τὴν πόλιν· ἐπιστάντες²³ τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,²⁴ ἐζήτουν
 αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.²⁵ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον²⁶ τὸν 6
 Ἰάσονα²⁴ καὶ τινὰς ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,²⁷ βοῶντες²⁸ ὅτι Οἱ
 τὴν οἰκουμένην²⁹ ἀναστατώσαντες,³⁰ οὗτοι καὶ ἐνθάδε³¹ πάρεισιν,³² 7

¹ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ² ῥαβδοῦχος, οὐ, ὁ, constable, police officer. ³ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁴ ἐξάγω, lead out. ⁵ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁶ διοδεύω, travel through, go about. ⁷ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ⁸ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹⁰ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ¹¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹² διανοίγω, open up completely, open fully. ¹³ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁵ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²⁰ ἀγοραῖος, οὐ, ὁ, marketplace. ²¹ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²²θορύβω, make a commotion, agitate. ²³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁴ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ²⁵ δῆμος, οὐ, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁶ σύρω, draw, drag. ²⁷ πολιτάρχης, οὐ, ὁ, city official, ruler of a city. ²⁸ βοάω, cry aloud, shout. ²⁹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³⁰ ἀναστατώω, stir up, disturb. ³¹ ἐνθάδε, within, here. ³² πάρεμι, be present, have arrived.

οὓς ὑποδέδεκται¹ Ἰάσων·² καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι³ τῶν δογμάτων⁴

Καίσαρος πράσσουσιν, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. 8

Ἐτάραξαν⁵ δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας⁶ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ 9

λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος² καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν⁷ τὸν τε Παῦλον καὶ 10

τὸν Σίλαν⁸ εἰς Βέροιαν·⁹ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν

ἀπήεσαν¹⁰ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι¹¹ τῶν ἐν 11

Θεσσαλονίκῃ,¹² οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,¹³

τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες¹⁴ τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. 12

Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων¹⁵

γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων¹⁶ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν 13

οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης¹² Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ⁹ κατηγγέλη

ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ¹⁸ σαλεύοντες¹⁹ τοὺς

ὄχλους. Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν²⁰ οἱ ἀδελφοὶ 14

πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον²¹ δὲ ὁ τε Σίλας⁸ καὶ ὁ

Τιμόθεος²² ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες²³ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως 15

Ἀθηνῶν·²⁴ καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν⁸ καὶ Τιμόθεον,²² ἵνα

ὥς τάχιστα²⁵ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.²⁶

¹ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ² Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ³ ἀπέναντι, over against, before. ⁴ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ⁵ ταρασσω, trouble, agitate. ⁶ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁷ ἐκπέμπω, send out. ⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ⁹ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ¹⁰ ἀπειμι, go away, depart. ¹¹ εὐγενής, noble, high-born. ¹² Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹³ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁵ Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ¹⁶ εὐσχήμων, honorable. ¹⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁸ κακεῖ, and there. ¹⁹ σαλεύω, shake, excite. ²⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ²¹ ὑπομένω, tarry, endure. ²² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²³ καθίστημι, set, constitute. ²⁴ Ἀθῆναι, ῶν, ἡ, Athens. ²⁵ τάχιστα, most swiftly. ²⁶ ἐξείμι, go away, leave.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ¹ ἐκδεχομένου ² αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο ³ τὸ ¹⁶
 πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον ⁴ οὔσαν τὴν πόλιν. ¹⁷
 Διελέγετο ⁵ μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς
 σεβομένοις, ⁶ καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ⁷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
 παρατυγχάνοντας. ⁸ Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων ⁹ καὶ τῶν Στωϊκῶν ¹⁸
 φιλοσόφων ¹¹ συνέβαλλον ¹² αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ
 σπερμολόγος ¹³ οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων ¹⁴ δαιμονίων δοκεῖ
 καταγγελεὺς ¹⁵ εἶναι: ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο.
 Ἐπιλαβόμενοι ¹⁶ τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον ¹⁷ πάγον ¹⁷ ἤγαγον λέγοντες, ¹⁹
 Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; ²⁰
 Ξενίζοντα ¹⁸ γὰρ τινα εἰσφέρεις ¹⁹ εἰς τὰς ἀκοὰς ²⁰ ἡμῶν: βουλόμεθα οὖν
 γινῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι ²¹ δὲ πάντες καὶ οἱ ²¹
 ἐπιδημοῦντες ²² ξένοι ¹⁴ εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιροῦν, ²³ ἢ λέγειν τι καὶ
 ἀκούειν καινότερον.

Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου ¹⁷ πάγου ¹⁷ ἔφη, Ἄνδρες ²²
 Ἀθηναῖοι, ²¹ κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ²⁴ ὑμᾶς θεωρῶ. ²³
 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν ²⁵ τὰ σεβάσματα ²⁶ ὑμῶν, εὔρον καὶ
 βωμὸν ²⁷ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, ²⁸ Ἀγνώστῳ ²⁹ θεῷ. Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες ³⁰

¹ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ² ἐκδέχομαι, await, expect. ³ παρωξύνω, provoke, irritate. ⁴ κατείδωλος, full of idols. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁸ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ⁹ Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁰ Στωϊκός, Stoic. ¹¹ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹² συμβάλλω, discuss, consider. ¹³ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ¹⁴ ξένος, strange, stranger. ¹⁵ καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁹ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ²¹ Ἀθηναῖος, Athenian. ²² ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²³ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ²⁴ δεισιδαίμων, devout, religious. ²⁵ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ²⁶ σεβάσμα, τος, τό, object of worship. ²⁷ βωμός, οὔ, ὁ, altar. ²⁸ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²⁹ ἄγνωστος, unknown. ³⁰ ἀγνόεω, not know, be unaware.

εὐσεβεῖτε,¹ τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω² ὑμῖν. Ὁ θεὸς δὲ ποιήσας τὸν 24
 κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος
 ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις³ ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν 25
 ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός⁴ τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν
 ζωὴν καὶ πνοὴν⁵ κατὰ πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος 26
 ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας⁶
 προστεταγμένους⁷ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας⁸ τῆς κατοικίας⁹ αὐτῶν: 27
 ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα¹⁰ γε¹¹ ψηλαφήσειαν¹² αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καί
 γε¹¹ οὐ μακρὰν¹³ ἀπὸ ἑνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ 28
 ζῶμεν καὶ κινούμεθα¹⁴ καὶ ἐσμεν: ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς
 ποιητῶν¹⁵ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος¹⁶ ἐσμέν. Γένος¹⁶ οὖν 29
 ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν¹⁷ χρυσῷ¹⁸ ἢ ἀργύρῳ¹⁹ ἢ
 λίθῳ, χαράγματι²⁰ τέχνης²¹ καὶ ἐνθυμήσεως²² ἀνθρώπου, τὸ θεῖον²³
 εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας²⁴ ὑπεριδὼν²⁵ ὁ θεός, 30
 τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ²⁶ μετανοεῖν: 31
 διότι²⁷ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην²⁸ ἐν
 δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁶ πίστιν παρασχὼν²⁹ πᾶσιν,
 ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

¹ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ³ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁴ προσδεόμαι, need, want more. ⁵ πνοή, ἥς, ἡ, wind, breath. ⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ προστάσσω, command, order. ⁸ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ⁹ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ¹⁰ ἄρα, so? (introduces a question). ¹¹ γέ, indeed, at least. ¹² ψηλαφάω, touch, handle. ¹³ μακρὰν, far away. ¹⁴ κινέω, move, stir. ¹⁵ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹⁶ γένος, οὐς, τό, race, kind. ¹⁷ νομίζω, suppose, think. ¹⁸ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹⁹ ἀργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ²⁰ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ²¹ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²² ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²³ θεῖος, divine. ²⁴ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ²⁵ ὑπερεῖδον, overlook. ²⁶ πανταχοῦ, everywhere. ²⁷ διότι, because, on this account. ²⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁹ παρέχω, offer, afford.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·¹ οἱ δὲ εἶπον, 32
 Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν 33
 ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες² αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν 34
 οἷς καὶ Διονύσιος³ ὁ Ἀρεοπαγίτης,⁴ καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,⁵ καὶ
 ἄλλοι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς⁶ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηναίων⁷ ἦλθεν εἰς 18
 Κόρινθον.⁸ Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,⁹ Ποντικὸν¹⁰ 2
 τῷ γένει,¹¹ προσφάτως¹² ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,¹³ καὶ
 Πρίσκιλλαν¹⁴ γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹⁵ Κλαύδιον¹⁶
 χωρίζεσθαι⁶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹⁷ προσῆλθεν
 αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον¹⁸ εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· 3
 ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ¹⁹ τὴν τέχνην.²⁰ Διελέγετο²¹ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ 4
 κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας.

Ὡς δὲ κατήλθον²² ἀπὸ τῆς Μακεδονίας²³ ὁ τε Σίλας²⁴ καὶ ὁ Τιμόθεος,²⁵ 5
 συνείχετο²⁶ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος²⁷ τοῖς
 Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων²⁸ δὲ αὐτῶν καὶ 6
 βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος²⁹ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ
 αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ

¹ χλευάζω, mock, scoff. ² κολλάω, glue, cleave. ³ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ⁴ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ⁵ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ⁶ χωρίζω, separate, depart. ⁷ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ⁸ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁹ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁰ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² προσφάτως, recently. ¹³ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁴ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁵ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁶ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁷ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁸ ὁμότεχνος, of the same trade. ¹⁹ σκηνοποιός, οὔ, ὁ, tent-maker. ²⁰ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²² κατέρχομαι, come down, go down. ²³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ²⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ²⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁸ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ²⁹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off.

ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβάς¹ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς 7
 ὀνόματι Ἰούστου,² σεβομένου³ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα⁴
 τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος⁵ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος⁶ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ 8
 σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων⁷ ἀκούοντες
 ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος⁸ ἐν νυκτὶ 9
 τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·⁹ διότι¹⁰ ἐγώ 10
 εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαι¹¹ σε· διότι¹⁰
 λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε ἐνιαυτὸν¹² καὶ 11
 μῆνας¹³ ἕξ,¹⁴ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος¹⁵ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹⁶ τῆς Ἀχαΐας,¹⁷ κατεπέστησαν¹⁸ 12
 ὁμοθυμαδὸν¹⁹ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
 λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει²¹ τοὺς ἀνθρώπους 13
 σέβεσθαι³ τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, 14
 εἶπεν ὁ Γαλλίων¹⁵ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά²² τι ἢ
 ῥαδιούργημα²³ πονηρόν, ὧ²⁴ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἡνεσχόμεν²⁵
 ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά²⁶ ἐστίν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ 15
 καθ' ὑμᾶς, ὤψεσθε αὐτοί· κριτῆς²⁷ γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.
 Καὶ ἀπήλασεν²⁸ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.²⁰ Ἐπιλαβόμενοι²⁹ δὲ 16
 πάντες οἱ Ἑλλήνες Σωσθένην³⁰ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁶ ἔτυπτον³¹

¹ μεταβαίνω, depart, leave. ² Ἰούστος, ου, ό, Justus. ³ σέβομαι, reverence, worship. ⁴ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ⁵ Κρίσπος, ου, ό, Crispus. ⁶ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ⁷ Κορίνθιος, ου, ό, Corinthian. ⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁹ σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁰ διότι, because, on this account. ¹¹ κακῶς, mistreat, harm. ¹² ἐνιαυτός, οὔ, ό, year. ¹³ μήν, ό, month, certainly. ¹⁴ ἕξ, six, 6. ¹⁵ Γαλλίων, ωνος, ό, Gallio. ¹⁶ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹⁷ Ἀχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹⁸ κατεφίστημι, rush, assault. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²¹ ἀναπείθω, induce, persuade. ²² ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²³ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²⁴ ὦ, Oh! omega. ²⁵ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁷ κριτής, ου, ό, judge. ²⁸ ἀπελαύνω, drive away. ²⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³⁰ Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ³¹ τύπτω, smite, beat.

ἔμπροσθεν τοῦ βήματος.¹ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ² ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας³ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς 18

ἀποταξάμενος,⁴ ἐξέπλει⁵ εἰς τὴν Συρίαν,⁶ καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα⁷

καὶ Ἀκύλας,⁸ κειράμενος⁹ τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς¹⁰: εἶχεν γὰρ

εὐχήν.¹¹ Κατήντησεν¹² δὲ εἰς Ἔφεσον,¹³ καὶ ἐκείνους κατέλιπεν¹⁴ 19

αὐτοῦ:¹⁵ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη¹⁶ τοῖς

Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μέναι παρ' 20

αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν:¹⁷ ἀλλ' ἀπετάξατο⁴ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με 21

πάντως¹⁸ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα: πάλιν

δὲ ἀνακάμψω¹⁹ πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη²⁰ ἀπὸ τῆς

Ἐφέσου,¹³ καὶ κατελθὼν²¹ εἰς Καισάρειαν,²² ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος 22

τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.²³ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ 23

ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς²⁴ τὴν Γαλατικὴν²⁵ χώραν καὶ Φρυγίαν,

ἐπιστηρίζων²⁷ πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς²⁸ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς²⁹ τῷ γένει,³⁰ ἀνὴρ 24

λόγιος,³¹ κατήντησεν¹² εἰς Ἔφεσον,¹³ δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25

Οὗτος ἦν κατηχημένος³² τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων³³ τῷ

πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς³⁴ τὰ περὶ τοῦ κυρίου,

¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ² Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ³ προσμένω, wait longer, remain. ⁴ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁵ ἐκπλέω, sail away, sail out. ⁶ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁷ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ⁸ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ⁹ κείρω, shear, cut off. ¹⁰ Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ¹¹ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ αὐτοῦ, there, here. ¹⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁷ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ¹⁸ πάντως, altogether, by all means. ¹⁹ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁴ καθεξῆς, successively, in order. ²⁵ Γαλατικός, Galatian. ²⁶ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ²⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²⁸ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ²⁹ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ³⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ³¹ λόγιος, eloquent, learned. ³² κατηχέω, teach by word of mouth. ³³ ζέω, be fervent, be hot. ³⁴ ἀκριβῶς, carefully, accurately.

ἐπιστάμενος¹ μόνον τὸ βάπτισμα² Ἰωάννου: οὗτός τε ἤρξατο 26
παρρησιάζεσθαι³ ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας⁴
καὶ Πρίσκιλλα,⁵ προσελάβοντο⁶ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον⁷ αὐτῷ
ἐξέθεντο⁸ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν 27
Ἀχαΐαν,⁹ προτρεψάμενοι¹⁰ οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς
ἀποδέξασθαι¹¹ αὐτόν: ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο¹² πολὺ τοῖς
πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος: εὐτόνως¹³ γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις 28
διακατηλέγγετο¹⁴ δημοσίᾳ,¹⁵ ἐπιδεικνὺς¹⁶ διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν
χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ¹⁷ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,¹⁸ Παῦλον διελθόντα 19
τὰ ἀνωτερικά¹⁹ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον:²⁰ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς 2
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ
εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἡκούσαμεν. 3
Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ
Ἰωάννου βάπτισμα.² Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν 4
βάπτισμα² μετανοίας,²¹ τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν
ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες 5
δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος 6
αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely.
⁴ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ⁵ Πρίσκιλλα, ἡς, ἡ, Prisca, Priscilla. ⁶ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁷ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁸ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁰ προτρέπω, urge (on), encourage. ¹¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹² συμβάλλω, discuss, consider. ¹³ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ¹⁴ διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ¹⁵ δημοσίως, public, publicly. ¹⁶ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁷ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁸ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁹ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ²⁰ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευν. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες 7
ὥσε¹ δεκαδύο.²

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,³ ἐπὶ μῆνας⁴ τρεῖς 8
διαλεγόμενος⁵ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ 9
τινες ἐσκληρύνοντο⁶ καὶ ἠπειθουν,⁷ κακολογοῦντες⁸ τὴν ὁδὸν
ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστάς⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν¹⁰ τοὺς μαθητάς,
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος⁵ ἐν τῇ σχολῇ¹¹ Τυράννου¹² τινός. Τοῦτο 10
δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν¹³
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. 11
Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας¹⁴ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι¹⁵ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς¹⁶ 12
αὐτοῦ σουδάρια¹⁷ ἢ σιμικίνθια,¹⁸ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι¹⁹ ἀπ' αὐτῶν τὰς
νόσους,²⁰ τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 13
Ἐπεχείρησαν²¹ δέ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων²² Ἰουδαίων
ἐξορκιστῶν²³ ὀνομάζειν²⁴ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ
ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν²⁵ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὅτι
ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ²⁶ Ἰουδαίου 14
ἀρχιερέως ἐπτα οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ 15
πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι:²⁷

¹ ὥσε¹, like, about. ² δεκαδύο, twelve, 12. ³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ σκληρύνω, harden. ⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁸ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹¹ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹² τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁵ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁶ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ¹⁷ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ¹⁸ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ¹⁹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ²⁰ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ²¹ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²² περιέρχομαι, go about, go around. ²³ ἐξορκιστής, οὔ, ὁ, exorcist. ²⁴ ὀνομάζω, name, give a name to. ²⁵ ὀρκίζω, adjure, implore. ²⁶ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ²⁷ ἐπίσταμαι, understand, know.

ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος¹ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν 16
 τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, καὶ κατακυριεύσαν² αὐτῶν, ἴσχυσεν κατ'
 αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς³ καὶ τετραυματισμένους⁴ ἐκφυγεῖν⁵ ἐκ τοῦ
 οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν⁶ πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ 17
 Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,⁷ καὶ ἐπέπεσεν⁸ φόβος ἐπὶ
 πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο⁹ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18
 Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι,¹⁰ καὶ
 ἀναγγέλλοντες¹¹ τὰς πράξεις¹² αὐτῶν. Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα¹³ 19
 πραξάντων συνενέγκαντες¹⁴ τὰς βίβλους¹⁵ κατέκαιον¹⁶ ἐνώπιον
 πάντων: καὶ συνεψήφισαν¹⁷ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου¹⁸
 μυριάδας¹⁹ πέντε. Οὕτως κατὰ κράτος²⁰ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν²¹ 20
 καὶ ἴσχυεν.

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν 21
 Μακεδονίαν²² καὶ Ἀχαΐαν,²³ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι
 Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην²⁴ ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ 22
 εἰς τὴν Μακεδονίαν²² δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον²⁵ καὶ
 Ἑραστον,²⁶ αὐτὸς ἐπέσχε²⁷ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.²⁸

¹ ἐφαλλομαι, leap upon. ² κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ³ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁴ τραυματίζω, wound. ⁵ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁶ γνωστός, known, acquaintance. ⁷ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁰ ἐξομολογέω, confess, profess. ¹¹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹² πράξις, εως, ἡ, deed, function. ¹³ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ¹⁴ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁵ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹⁶ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁷ συμψηφίζω, count up, add up. ¹⁸ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁹ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ²⁰ κράτος, ους, τό, power, dominion. ²¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²⁴ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁶ Ἑραστος, ου, ὁ, Erastus. ²⁷ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 23

Δημήτριος² γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,³ ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς⁴ 24

Ἀρτέμιδος,⁵ παρείχετο⁶ τοῖς τεχνίταις⁷ ἐργασίαν⁸ οὐκ ὀλίγην· οὗς 25

συναθροίσας,⁹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,¹⁰ εἶπεν, Ἄνδρες,

ἐπίστασθε¹¹ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας⁸ ἡ εὐπορία¹² ἡμῶν ἐστίν. Καὶ 26

θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,¹³ ἀλλὰ σχεδὸν¹⁴ πάσης

τῆς Ἀσίας,¹⁵ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν¹⁶ ἱκανὸν ὄχλον,

λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο 27

κινδυνεύει¹⁷ ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν¹⁸ ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς

μεγάλης θεᾶς¹⁹ ἱερὸν Ἀρτέμιδος⁵ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ

καθαιρεῖσθαι²⁰ τὴν μεγαλειότητα²¹ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία¹⁵ καὶ ἡ

οἰκουμένη²² σέβεται.²³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις²⁴ θυμοῦ, 28

ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁵ Ἐφεσίων.²⁶ Καὶ ἐπλήσθη ἡ 29

πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως·²⁷ ὥρμησάν²⁸ τε ὁμοθυμαδὸν²⁹ εἰς τὸ

θέατρον,³⁰ συναρπάσαντες³¹ Γάϊον³² καὶ Ἀρίσταρχον³³ Μακεδόνας,³⁴

συνεκδήμους³⁵ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς 30

τὸν δῆμον,³⁶ οὐκ εἴων³⁷ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν 31

Ἀσιάρχων,³⁸ ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ³ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ⁴ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ⁵ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁹ συναθροίζω, gather, bring together. ¹⁰ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹² εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ¹³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁴ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁷ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹⁸ ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ¹⁹ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ²⁰ καθαιρέω, take down, pull down. ²¹ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ²² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²³ σέβομαι, reverence, worship. ²⁴ πλήρης, full. ²⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁶ Ἐφέσιος, Ephesian. ²⁷ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ²⁸ ὀρμάω, hasten on, rush. ²⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³⁰ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ³¹ συναρπάζω, seize, drag away. ³² Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ³³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ³⁴ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ³⁵ συνεκδήμος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ³⁶ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³⁷ εἰώω, permit, allow. ³⁸ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch.

μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον: ἦν 32
 γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη,² καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος
 ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν³ Ἀλέξανδρον, 33
 προβαλόντων⁵ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,⁴ κατασεισας⁶
 τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι⁷ τῷ δήμῳ.⁸ Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι 34
 Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο
 κrazόντων, Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις⁹ Ἐφεσίων.¹⁰ Καταστείλας¹¹ δὲ ὁ 35
 γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,¹⁰ τίς γάρ ἐστιν
 ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων¹⁰ πόλιν νεωκόρον¹² οὔσαν τῆς
 μεγάλης θεᾶς¹³ Ἀρτέμιδος⁹ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;¹⁴ Ἀναντιρρήτων¹⁵ οὖν 36
 ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους¹¹ ὑπάρχειν, καὶ
 μηδὲν προπετές¹⁶ πράσσειν. Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε 37
 ἱεροσύλους¹⁷ οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν 38
 Δημήτριος¹⁸ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹⁹ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον,
 ἀγοραῖοι²⁰ ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί²¹ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν²² ἀλλήλοις. 39
 Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,²³ ἐν τῇ ἐννόμῳ²⁴ ἐκκλησίᾳ
 ἐπιλυθήσεται.²⁵ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν²⁶ ἐγκαλεῖσθαι²² στάσεως²⁷ περὶ 40
 τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου²⁸ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα
 δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς²⁹ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν 41

¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ² συγχέω, confuse, confound. ³ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ⁴ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁵ προβάλλω, put forward, put out. ⁶ κατασειώ, shake, motion. ⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁸ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁹ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁰ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹¹ καταστέλλω, restrain, quiet. ¹² νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ¹³ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ¹⁴ διοπετής, fallen from heaven. ¹⁵ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹⁶ προπετής, rash, reckless. ¹⁷ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁸ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁰ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²¹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²² ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁴ ἐννομος, legal, lawful. ²⁵ ἐπιλύω, explain, settle. ²⁶ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁸ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²⁹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy.

τὴν ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹ τὸν θόρυβον,² προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος **20**

τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν

Μακεδονίαν.³ Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς **2**

λόγῳ πολλῶ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.⁴ Ποιήσας τε μῆνας⁵ τρεῖς, **3**

γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς⁶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι⁷

εἰς τὴν Συρίαν,⁸ ἐγένετο γνώμη⁹ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.³ **4**

Συνείπετο¹⁰ δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας¹¹ Σώπατρος¹² Βεροιαῖος¹³

Θεσσαλονικέων¹⁴ δέ, Ἀρίσταρχος¹⁵ καὶ Σεκοῦνδος,¹⁶ καὶ Γάϊος¹⁷

Δερβαῖος,¹⁸ καὶ Τιμόθεος¹⁹ Ἀσιανοὶ²⁰ δέ, Τυχικὸς²¹ καὶ Τρόφιμος.²² **5**

Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.²³ Ἡμεῖς δὲ **6**

ἐξεπλεύσαμεν²⁴ μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἄζυμων²⁵ ἀπὸ Φιλίππων,²⁶ καὶ

ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα²³ ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ²⁷

διετρίψαμεν²⁸ ἡμέρας ἑπτὰ.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι²⁹ **7**

ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο³⁰ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι³¹ τῇ ἐπαύριον,³²

παρέτεινέν³³ τε τὸν λόγον μέχρι³⁴ μεσονυκτίου.³⁵ Ἦσαν δὲ λαμπάδες **8**

ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ³⁷ οὗ²⁷ ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις **9**

¹ παύω, cause to cease. ² θόρυβος, ου, ό, uproar, riot. ³ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ⁴ Ἑλλάς, άδος, ή, Greece, Hellas. ⁵ μῆν, ό, month, certainly. ⁶ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Συρία, ας, ή, Syria. ⁹ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹⁰ συνέπομαι, accompany. ¹¹ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹² Σώπατρος, ου, ό, Sopater. ¹³ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹⁴ Θεσσαλονικεύς, έως, ό, Thessalonian. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, ό, Aristarchus. ¹⁶ Σεκοῦνδος, ου, ό, Secundus. ¹⁷ Γάϊος, ου, ό, Gaius. ¹⁸ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹⁹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ²⁰ Ἀσιανός, ου, ό, Asian. ²¹ Τυχικός, ου, ό, Tychicus. ²² Τρόφιμος, ου, ό, Trophimus. ²³ Τρωάς, άδος, ή, Troas. ²⁴ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²⁵ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁶ Φίλιπποι, ων, ό, Philippi. ²⁷ οὗ, where, when. ²⁸ διατρίβω, continue, tarry. ²⁹ κλάω, break. ³⁰ διαλέγομαι, dispute, reason. ³¹ ἐξίμι, go away, leave. ³² ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ³³ παρτείνω, extend, prolong. ³⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ³⁵ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ³⁶ λαμπάς, άδος, ή, torch, lamp. ³⁷ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs.

νεανίας¹ ὀνόματι Εὐτυχος² ἐπὶ τῆς θυρίδος,³ καταφερόμενος⁴ ὕπνω⁵
 βαθεῖ,⁶ διαλεγομένου⁷ τοῦ Παύλου ἐπὶ πλείον, κατενεχθεὶς⁴ ἀπὸ τοῦ
 ὕπνου⁵ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου⁸ κάτω,⁹ καὶ ἤρθη νεκρός. Καταβὰς 10
 δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹⁰ αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν¹¹ εἶπεν, Μὴ
 θορυβεῖσθε:¹² ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς δὲ καὶ 11
 κλάσας¹³ ἄρτον καὶ γευσάμενος,¹⁴ ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας¹⁵ ἄχρι
 αὐγῆς,¹⁶ οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα¹⁷ ζῶντα, καὶ 12
 παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.¹⁸

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν¹⁹ εἰς τὴν Ἄσσον,²⁰ 13
 ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν²¹ τὸν Παῦλον: οὕτως γὰρ ἦν
 διατεταγμένος,²² μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.²³ Ὡς δὲ συνέβαλεν²⁴ ἡμῖν 14
 εἰς τὴν Ἄσσον,²⁰ ἀναλαβόντες²¹ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.²⁵ 15
 Κἀκεῖθεν²⁶ ἀποπλεύσαντες,²⁷ τῇ ἐπιούσῃ²⁸ κατηντήσαμεν²⁹ ἀντικρὺ³⁰
 Χίου:³¹ τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν³² εἰς Σάμον:³³ καὶ μείναντες ἐν
 Τρωγυλλίῳ,³⁴ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.³⁵ Ἐκρινεν γὰρ ὁ 16
 Παῦλος παραπλεύσαι³⁶ τὴν Ἐφεσον,³⁷ ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ
 χρονοτριβῆσαι³⁸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ:³⁹ ἔσπευδεν⁴⁰ γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ,
 τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς⁴¹ γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

¹ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ² Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ³ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ⁴ καταφέρω, bring down, against. ⁵ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ⁶ βαθύς, deep, early. ⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁸ τριστέγος, having three stories, third story. ⁹ κάτω, down, below. ¹⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹¹ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ¹² θορυβέω, make a commotion, agitate. ¹³ κλάω, break. ¹⁴ γεύομαι, taste, experience. ¹⁵ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁶ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ¹⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁸ μετρίως, moderately, somewhat. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ²¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²² διατάσσω, command, give orders to. ²³ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ²⁴ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁵ Μιτυλήνη, ἡς, ἡ, Mitylene. ²⁶ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁷ ἀποπλέω, sail away. ²⁸ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ²⁹ καταντάω, come to, arrive. ³⁰ ἀντικρὺς, opposite. ³¹ Χίος, ου, ἡ, Chios. ³² παραβάλλω, arrive, cross over. ³³ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ³⁴ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ³⁵ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ³⁶ παραπλέω, sail past. ³⁷ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³⁸ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ³⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴⁰ σπεύδω, hasten, urge on. ⁴¹ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου¹ πέμψας εἰς Ἔφεσον² μετεκαλέσατο³ τοὺς 17
 πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν 18
 αὐτοῖς,

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,⁴ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην⁵ εἰς τὴν Ἀσίαν,⁶
 πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ κυρίῳ 19
 μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης⁷ καὶ πολλῶν δακρύων⁸ καὶ πειρασμῶν
 τῶν συμβάντων¹⁰ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς¹¹ τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν 20
 ὑπεστειλάμην¹² τῶν συμφερόντων,¹³ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁴ ὑμῖν καὶ
 διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ¹⁵ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁶ Ἰουδαίοις 21
 τε καὶ Ἑλλήσιν τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,¹⁷ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι 22
 πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹⁸ μοι μὴ εἰδώς,
 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται¹⁶ λέγον ὅτι 23
 δεσμά¹⁹ με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιῶμαι, οὐδὲ 24
 ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν²⁰ ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι²¹ τὸν δρόμον²² μου
 μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 διαμαρτύρασθαι¹⁶ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδού, 25
 ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς
 διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι²³ μαρτύρομαι²⁴ 26

¹ Μίλητος, ου, ή, Miletus. ² Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ³ μετεκαλέω, send for. ⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁶ Ἀσία, ας, ή, Asia. ⁷ ταπεινοφροσύνη, ης, ή, lowliness of mind, humility. ⁸ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁹ πειρασμός, οὔ, ό, temptation, trial. ¹⁰ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹¹ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ¹² ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ δημόσιος, public, publicly. ¹⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁷ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ¹⁸ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁹ δεσμός, οὔ, ό, chain, bond. ²⁰ τίμιος, precious, honorable. ²¹ τελειόω, fill, fulfill. ²² δρόμος, ου, ό, course, race. ²³ διότι, because, on this account. ²⁴ μαρτύρομαι, affirm, testify.

ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων.

Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι² ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν³ 27

τοῦ θεοῦ. Προσέχετε⁴ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,⁵ ἐν ᾧ ὑμᾶς 28

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,⁶ ποιμαίνειν⁷ τὴν ἐκκλησίαν

τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο⁸ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ 29

γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν⁹ μου λύκοι¹⁰

βαρεῖς¹¹ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι¹² τοῦ ποιμνίου·⁵ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν 30

ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,¹³ τοῦ ἀποσπᾶν¹⁴

τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,¹⁵ μνημονεύοντες¹⁶ ὅτι 31

τριετίαν¹⁷ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹⁸ μετὰ δακρῶν¹⁹

νουθετῶν²⁰ ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι²¹ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ 32

θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,²²

καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν²³ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. Ἀργυρίου 33

ἢ χρυσίου²⁵ ἢ ἱματισμοῦ²⁶ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.²⁷ Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι 34

ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν²⁸ αἱ χεῖρες

αὗται. Πάντα ὑπέδειξα²⁹ ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας³⁰ δεῖ 35

ἀντιλαμβάνεσθαι³¹ τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν¹⁶ τε τῶν λόγων

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι

ἢ λαμβάνειν.

¹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁴ προσέχω, take head of, attend to. ⁵ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁶ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ⁷ ποιμαίνω, shepherd, rule. ⁸ περιποιέω, acquire, purchase. ⁹ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ¹⁰ λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ¹¹ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹² φείδομαι, spare, abstain. ¹³ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁴ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹⁵ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁷ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ¹⁸ παύω, cause to cease. ¹⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁰ νουθετέω, admonish, exhort. ²¹ παρατίθημι, set before, entrust. ²² ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ²³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁵ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²⁶ ἱματισμός, οῦ, ὁ, clothing. ²⁷ ἐπιθυμέω, desire, long for. ²⁸ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²⁹ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ³⁰ κοπιᾶω, toil, labor. ³¹ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 36

Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς² πάντων· καὶ ἐπιπесόντες³ ἐπὶ τὸν 37

τράχηλον⁴ τοῦ Παύλου κατεφίλουν⁵ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁶ μάλιστα⁷ 38

ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ

θεωρεῖν. Προέπεμπον⁸ δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι⁹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹⁰ ἀπ' αὐτῶν, 21

εὐθυδρομήσαντες¹¹ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, ¹²τῇ δὲ ἐξῆς¹³ εἰς τὴν Ῥόδον,

κἀκεῖθεν¹⁵ εἰς Πάταρα·¹⁶ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁷ εἰς 2

Φοινίκην,¹⁸ ἐπιβάντες¹⁹ ἀνήχθημεν.⁹ Ἀναφανέντες²⁰ δὲ τὴν Κύπρον,²¹ 3

καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον,²² ἐπλέομεν²³ εἰς Συρίαν,²⁴ καὶ

κατήχθημεν²⁵ εἰς Τύρον·²⁶ ἐκεῖσε²⁷ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον

ἀποφορτιζόμενον²⁸ τὸν γόμον.²⁹ Καὶ ἀνευρόντες³⁰ μαθητάς, 4

ἐπεμείναμεν³¹ αὐτοῦ³² ἡμέρας ἐπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ

τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς 5

ἐξαρτίσαι³³ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων⁸

ἡμᾶς πάντων σὺν γυναῖξιν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ

θέντες τὰ γόνατα¹ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν³⁴ προσηυξάμεθα. Καὶ 6

ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹⁹ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁵ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁶ ὀδυνάω, torment, pain. ⁷ μάλιστα, especially, most of all. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹² Κῶς, ἡ, Cos. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁵ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁶ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁷ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁸ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁰ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²¹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²² εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²³ πλέω, sail. ²⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁶ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁷ ἐκεῖσε, there. ²⁸ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ²⁹ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³⁰ ἀνευρίσκω, find out, look for. ³¹ ἐπιμένω, continue, remain. ³² αὐτοῦ, there, here. ³³ ἐξαρτίζω, finish, complete. ³⁴ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach.

ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν¹ διανύσαντες² ἀπὸ Τύρου,³ κατηντήσαμεν⁴ εἰς 7
 Πτολεμαῖδα,⁵ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν
 μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον⁶ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον 8
 ἦλθον εἰς Καισάρειαν:⁷ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ
 εὐαγγελιστοῦ,⁸ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ 9
 ἦσαν θυγατέρες παρθένοι⁹ τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων¹⁰ 10
 δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθén¹¹ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης
 ὀνόματι Ἄγαβος.¹² Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹³ τοῦ 11
 Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁴
 λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη¹³ αὕτη, οὕτως
 δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας
 ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ 12
 ἐντόπιοι,¹⁵ τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ 13
 Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές¹⁶ μου τὴν καρδίαν;
 Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ
 ἐτοιμῶς¹⁷ ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου 14
 δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν¹⁸ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω.

¹ πλός, ὁ, voyage. ² διανύω, complete, finish. ³ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁹ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁰ ἐπιμένω, continue, remain. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹³ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁴ ὅδε, this (here), this here. ¹⁵ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁶ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ¹⁷ ἐτοιμῶς, readily. ¹⁸ ἡσυχάζω, be still, be silent.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15
 Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας¹ σὺν 16
 ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,² Μνάσωνι³ τινι Κυπρίῳ,⁴ ἀρχαίῳ⁵
 μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁶ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ 17
 ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁷ εἰσῆει⁸ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, 18
 πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, 19
 ἐξηγεῖτο⁹ καθ' ἕνα ἕνα τὸν ὅτι ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς
 διακονίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες 20
 αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες¹⁰ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν
 πεπιστευκότων: καὶ πάντες ζηλωταί¹¹ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν: 21
 κατηχήθησαν¹² δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν¹³ διδάσκεις ἀπὸ
 Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ
 περιτέμνειν¹⁴ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθνεσιν¹⁵ περιπατεῖν. Τί οὖν 22
 ἐστίν; Πάντως¹⁶ δεῖ πλῆθος συνελθεῖν: ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας.
 Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν: εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν 23
 ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν: τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹⁸ σὺν αὐτοῖς, καὶ 24
 δαπάνησον¹⁹ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται²⁰ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν
 πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται¹² περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς²¹ καὶ

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁴ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁵ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁶ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁷ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁸ εἰσεμι, enter, go in. ⁹ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹¹ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹² κατηχέω, teach by word of mouth. ¹³ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁴ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁵ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁶ πάντως, altogether, by all means. ¹⁷ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹⁸ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁹ δαπανᾶω, spend, spend freely. ²⁰ ξυράω, shave. ²¹ στοιχέω, walk orderly, follow.

αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσω. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν 25
 ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,¹ κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ
 φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον² καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν³
 καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ 26
 ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁴ εἰσῆει⁵ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων⁶ τὴν
 ἐκπλήρωσιν⁷ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,⁸ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ
 ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.⁹

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἐπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁰ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹¹ 27
 Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι¹² αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον¹³ πάντα τὸν ὄχλον,
 καὶ ἐπέβαλον¹⁴ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κρίζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, 28
 βοηθεῖτε.¹⁶ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου
 καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ¹⁷ διδάσκων: ἔτι τε καὶ
 Ἑλληνας εἰσήγαγεν¹⁸ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν¹⁹ τὸν ἅγιον τόπον
 τοῦτον. Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον²⁰ τὸν Ἐφέσιον²¹ ἐν τῇ πόλει 29
 σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον²² ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν¹⁸ ὁ Παῦλος. 30
 Ἐκινήθη²³ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ²⁴ τοῦ λαοῦ: καὶ
 ἐπιλαβόμενοι²⁵ τοῦ Παύλου εἵλκον²⁶ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ: καὶ εὐθέως
 ἐκλείσθησαν²⁷ αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἀνέβη 31
 φάσις²⁸ τῷ χιλιάρχῳ²⁹ τῆς σπείρης,³⁰ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹³

¹ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ² εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ³ πνικτός, strangled. ⁴ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁵ εἰσεμι, enter, go in. ⁶ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ⁷ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ⁸ ἀγνισμός, οὐ, ὁ, purification. ⁹ προσφορά, ἅς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁰ συντελέω, complete, accomplish. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² θεάομαι, look at, behold. ¹³ συγχέω, confuse, confound. ¹⁴ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁶ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁷ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁹ κοινός, make common, defile. ²⁰ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ²¹ Ἐφέσιος, Ephesian. ²² νομίζω, suppose, think. ²³ κινέω, move, stir. ²⁴ συνδρομή, ἡς, ἡ, running together. ²⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁶ ἐλκύω, drag, draw. ²⁷ κλείω, shut, shut up. ²⁸ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ²⁹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³⁰ σπείρα, ης, ἡ, cohort.

Ἰερουσαλήμ: ὃς ἐξαυτῆς¹ παραλαβὼν στρατιώτας καὶ 32
 ἑκατοντάρχους,² κατέδραμεν³ ἐπ' αὐτούς: οἱ δέ, ἰδόντες τὸν
 χιλιάρχον⁴ καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο⁵ τύπτοντες⁶ τὸν Παῦλον.
 Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος⁴ ἐπελάβετο⁷ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι 33
 ἀλύσεσιν⁸ δυσίν: καὶ ἐπυνθάνετο⁹ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεποιηκώς. 34
 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων¹⁰ ἐν τῷ ὄχλῳ: μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ
 ἀσφαλές¹¹ διὰ τὸν θόρυβον,¹² ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
 παρεμβολήν.¹³ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,¹⁴ συνέβη¹⁵ 35
 βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν¹⁶ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον, Αἶρε αὐτόν.
 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹⁷ εἰς τὴν παρεμβολήν¹³ ὁ Παῦλος λέγει τῷ 37
 χιλιάρχῳ,⁴ Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ¹⁸
 γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹⁹ σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος²⁰ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν 38
 ἀναστατώσας²¹ καὶ ἐξαγαγὼν²² εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους²³
 ἄνδρας τῶν σικαρίων;²⁴ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι 39
 Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς²⁵ τῆς Κιλικίας,²⁶ οὐκ ἀσήμου²⁷ πόλεως πολίτης:²⁸
 δέομαι²⁹ δέ σου, ἐπιτρέψόν³⁰ μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40
 Ἐπιτρέψαντος³⁰ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹⁴
 κατέσεισεν³¹ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς³² γενομένης,

¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ κατατρέχω, run down. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ παύω, cause to cease. ⁶ τύπτω, smite, beat. ⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ ἀλυσίς, εως, ἡ, chain. ⁹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁰ βοάω, cry aloud, shout. ¹¹ ἀσφαλές, certain, definite. ¹² θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹³ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁴ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ¹⁵ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁶ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁷ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁸ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ¹⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁰ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²¹ ἀναστατόω, stir up, disturb. ²² ἐξάγω, lead out. ²³ τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ²⁴ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ²⁵ Ταρσεύς, εως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ²⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁷ ἄσημος, insignificant, undistinguished. ²⁸ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ²⁹ δέομαι, ask, request. ³⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ³¹ κατασειώ, shake, motion. ³² σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet.

προσεφώνει¹ τῇ Ἑβραϊδὶ² διαλέκτῳ³ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ⁴ **22**
ἀπολογίας.⁵

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ² διαλέκτῳ³ προσεφώνει¹ αὐτοῖς, μᾶλλον **2**
παρέσχον⁶ ἡσυχίαν.⁷ Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ⁸ τῆς Κιλικίας,⁹ **3**
ἀνατεθραμμένος¹⁰ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,¹¹
πεπαιδευμένος¹² κατὰ ἀκρίβειαν¹³ τοῦ πατρώου¹⁴ νόμου, ζηλωτὴς¹⁵
ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὅς ταύτην τὴν **4**
ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων¹⁶ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ **5**
πρεσβυτέριον:¹⁷ παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς¹⁸ δεξάμενος πρὸς τοὺς
ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹⁹ ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε²⁰ ὄντας
δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.²¹ Ἐγένετο δέ μοι **6**
πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,¹⁹ περὶ μεσημβρίαν,²²
ἐξαίφνης²³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιεστράψαι²⁴ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. **7**
Ἐπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος,²⁵ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ,

¹ προσφωνέω, call to, summon. ² Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ³ διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ⁴ νυνί, now, already. ⁵ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ⁸ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁰ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹¹ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹² παιδεύω, teach, educate. ¹³ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ¹⁴ πατὴρ, πατρῶος, paternal, received from one's father. ¹⁵ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ¹⁷ πρεσβυτέριον, οὐ, τό, body of elders, assembly of elders. ¹⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ²⁰ ἐκεῖσε, there. ²¹ τιμωρέω, punish. ²² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ²³ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ²⁴ περιεστράπτω, shine around, flash around. ²⁵ ἔδαφος, οὐς, τό, ground, base.

Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς 8
 με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος¹ ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ 9
 ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο,² καὶ ἔμφοβοι³ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν
 οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ 10
 κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν:⁴ κακεῖ⁵ σοι
 λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται⁶ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ 11
 ἐνέβλεπον⁷ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος⁸ ὑπὸ
 τῶν συνόντων⁹ μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν.⁴ Ἀνανίας¹⁰ δέ τις, ἀνὴρ 12
 εὐσεβὴς¹¹ κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
 κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστὰς¹² εἶπέν μοι, 13
 Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Καγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14
 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹³ σε γνῶναι τὸ
 θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν 15
 ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ 16
 ἀπόλουσαι¹⁴ τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου.
 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου 17
 μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,¹⁵ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά 18
 μοι, Σπεῦσον¹⁶ καὶ ἔξελθε ἐν τάχει¹⁷ ἐξ Ἱερουσαλὴμ: διότι¹⁸ οὐ
 παραδέχονται¹⁹ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καγὼ εἶπον, Κύριε, 19

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² θεάομαι, look at, behold. ³ ἔμφοβος, terrified, frightened. ⁴ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁵ κακεῖ, and there. ⁶ τάσσω, arrange, appoint. ⁷ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁸ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁹ σύνειμι, be with, come together. ¹⁰ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹¹ εὐσεβής, pious, devout. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁴ ἀπολούω, wash off, wash away. ¹⁵ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁶ σπεύδω, hasten, urge on. ¹⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁸ διότι, because, on this account. ¹⁹ παραδέχομαι, receive, accept.

αὐτοὶ ἐπίστανται¹ ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων² καὶ δέρων³ κατὰ τὰς
 συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ: καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα 20
 Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστῶς⁴ καὶ
 συνευδοκῶν⁵ τῇ ἀναιρέσει⁶ αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν
 ἀναιρούντων⁷ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη 21
 μακρὰν⁸ ἐξαποστελῶ⁹ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν¹⁰ τὴν φωνὴν 22
 αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον: οὐ γὰρ καθήκεν¹¹
 αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων¹² τὰ ἱμάτια, καὶ 23
 κονιορτὸν¹³ βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,¹⁴ ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος¹⁵ 24
 ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,¹⁶ εἰπὼν μαστίξιν¹⁷ ἀνετάζεσθαι¹⁸ αὐτόν,
 ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν¹⁹ οὕτως ἐπεφώνουν²⁰ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν 25
 αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν,²² εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον²³ ὁ Παῦλος,
 Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον²⁴ καὶ ἀκατάκριτον²⁵ ἔξεστιν ὑμῖν μαστίξειν;²⁶ 26
 Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,²³ προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ¹⁵
 λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν: ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός²⁴
 ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος¹⁵ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ 27
 Ῥωμαῖός²⁴ εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,¹⁵ Ἐγὼ 28
 πολλοῦ κεφαλαίου²⁷ τὴν πολιτείαν²⁸ ταύτην ἐκτησάμην.²⁹ Ὁ δὲ

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² φυλακίζω, take into custody, imprison. ³ δέρω, beat, flay. ⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁵ συνευδοκέω, consent, approve. ⁶ ἀναιρέσεις, εως, ή, murder, killing. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ μακράν, far away. ⁹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁰ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹¹ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ¹² ῥιπτέω, throw away. ¹³ κονιορτός, οὔ, ό, dust. ¹⁴ ἀήρ, ος, ό, air. ¹⁵ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ¹⁶ παρεμβολή, ής, ή, camp, army. ¹⁷ μαστίξ, ιγος, ή, whip, scourge. ¹⁸ ἀνετάζω, examine judicially. ¹⁹ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ²⁰ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ²¹ προτείνω, stretch out, spread out. ²² ἱμάς, άντος, ό, thong, strap. ²³ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁴ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁵ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²⁶ μαστίξω, whip, scourge. ²⁷ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²⁸ πολιτεία, ας, ή, citizenship, citizen body. ²⁹ κτάομαι, acquire, win.

Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν¹ ἀπ' 29
αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.² Καὶ ὁ χιλιάρχος³ δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγινούς ὅτι Ῥωμαῖός⁴ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές,⁶ τὸ τί κατηγορεῖται⁷ 30
παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,⁸ καὶ ἐκέλευσεν
ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον⁹ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹⁰
τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Ἀτενίσας¹¹ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ⁹ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ 23
συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι¹² τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2
Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹³ ἐπέταξεν¹⁴ τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν¹⁵
αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν¹⁵ σε 3
μέλλει ὁ θεός, τοῖχες¹⁶ κεκονιαμένους¹⁷· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν
νόμον, καὶ παρανομῶν¹⁸ κελεύεις με τύπτεσθαι;¹⁵ Οἱ δὲ παρεστῶτες 4
εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹⁹ Ἐφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ 5
ἤδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς: γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ
λαοῦ σου οὐκ ἔρεις κακῶς.²⁰ Γινούς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν 6
Σαδδουκαίων,²¹ τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁹
Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου: περὶ ἐλπίδος
καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, 7

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἀνετάζω, examine judicially. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἀσφαλής, certain, definite. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ κατάγω, bring down, lead down. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹³ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁴ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁵ τύπτω, smite, beat. ¹⁶ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ¹⁷ κονιάω, whitewash. ¹⁸ παρανομέω, break the law. ¹⁹ λοιδορέω, abuse, revile. ²⁰ κακῶς, badly, evilly. ²¹ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee.

ἐγένετο στάσις¹ τῶν Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη² τὸ πλῆθος. 8
 Σαδδουκαῖοι³ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον,
 μήτε πνεῦμα: Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφοτέρω. 4 Ἐγένετο δὲ 9
 κραυγὴ⁵ μεγάλη: καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
 Φαρισαίων διεμάχοντο⁶ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ
 ἀνθρώπῳ τούτῳ: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ
 θεομαχῶμεν.⁷ Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως,¹ εὐλαβηθεὶς⁸ ὁ 10
 χιλιάρχος⁹ μὴ διασπασθῇ¹⁰ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ
 στράτευμα¹¹ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι¹² αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν
 τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹³

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁴ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁵ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει¹⁶ Παῦλε: 11
 ὥς γὰρ διεμαρτύρω¹⁷ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ
 εἰς Ῥώμην¹⁸ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,¹⁹ 12
 ἀνεθεμάτισαν²⁰ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ
 ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα²¹ οἱ 13
 ταύτην τὴν συνωμοσίαν²² πεποιηκότες: οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14
 ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι²³

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² σχίζω, split, separate. ³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁴ ἀμφοτέροι, both, both of two. ⁵ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ⁶ διαμάχουμαι, contend sharply, strive greatly. ⁷ θεομαχέω, fight against God. ⁸ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ⁹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁰ διασπάω, tear apart, burst. ¹¹ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹² ἀρπάζω, seize, snatch. ¹³ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²⁰ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²² συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ²³ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse.

ἀνεθεματίσαμεν¹ ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι² ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν
 τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε³ τῷ χιλιάρχῳ⁴ σὺν τῷ 15
 συνεδρίῳ,⁵ ὅπως αὔριον⁶ αὐτὸν καταγάγῃ⁷ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας
 διαγινώσκειν⁸ ἀκριβέστερον⁹ τὰ περὶ αὐτοῦ: ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ
 ἐγγίσει αὐτόν, ἑτοιμοί¹⁰ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν¹¹ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ 16
 υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον,¹² παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν
 εἰς τὴν παρεμβολήν,¹³ ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος 17
 δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων¹⁴ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹⁵ τοῦτον
 ἀπάγαγε¹⁶ πρὸς τὸν χιλιάρχον: ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν 18
 οὖν παραλαβὼν αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,⁴ καὶ φησιν, Ὁ
 δέσμιος¹⁷ Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν
 νεανίαν¹⁵ ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος¹⁸ δὲ 19
 τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,⁴ καὶ ἀναχωρήσας¹⁹ κατ' ἰδίαν
 ἐπυνθάνετο,²⁰ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ 20
 Ἰουδαῖοι συνέθεντο²¹ τοῦ ἐρωτήσαί σε, ὅπως αὔριον⁶ εἰς τὸ συνέδριον⁵
 καταγάγῃς⁷ τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι ἀκριβέστερον⁹
 πυνθάνεσθαι²⁰ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς: ἐνεδρεύουσιν²² 21
 γὰρ αὐτόν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,²³ οἵτινες
 ἀνεθεμάτισαν¹ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν¹¹
 αὐτόν: καὶ νῦν ἑτοιμοί¹⁰ εἰσιν προσδεχόμενοι²⁴ τὴν ἀπὸ σοῦ

¹ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ² γεύομαι, taste, experience. ³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁶ αὔριον, tomorrow. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁰ ἑτοιμος, ready, prepared. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² ἐνεδρον, ου, τό, ambush. ¹³ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹⁶ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁹ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ²⁰ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²¹ συντίθημι, agree, make an agreement. ²² ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ²³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁴ προσδέχομαι, receive, wait for.

ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹ ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,² 22
 παραγγείλας Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι³ ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας⁴ πρὸς με. 23
 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων⁵ εἶπεν,
 Ἔτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους⁶ ὅπως πορευθῶσιν ἕως
 Καισαρείας,⁷ καὶ ἵππεις⁸ ἑβδομήκοντα,⁹ καὶ δεξιολάβους¹⁰ διακοσίους,
 ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη¹¹ τε παραστήσαι, ἵνα 24
 ἐπιβιβάσαντες¹² τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹³ πρὸς Φήλικα¹⁴ τὸν
 ἡγεμόνα·¹⁵ γράψας ἐπιστολὴν¹⁶ περιέχουσαν¹⁷ τὸν τύπον¹⁸ τοῦτον: 25

Κλαύδιος¹⁹ Λυσίας²⁰ τῷ κρατίστῳ²¹ ἡγεμόνι¹⁵ Φήλικι¹⁴ χαίρειν. Τὸν 26
 ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα²² ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα
 ἀναιρεῖσθαι²³ ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς²⁴ σὺν τῷ στρατεύματι²⁵ ἐξειλόμην²⁶
 αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός²⁷ ἐστίν. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν 28
 δι' ἣν ἐνεκάλουν²⁹ αὐτῷ, κατήγαγον³⁰ αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον³¹ αὐτῶν:
 ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον²⁹ περὶ ζητημάτων³² τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν 29
 ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν³³ ἔγκλημα³⁴ ἔχοντα. Μηνυθείσης³⁵ δέ μοι 30
 ἐπιβουλῆς³⁶ εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων,
 ἐξαυτῆς³⁷ ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς³⁸ λέγειν

¹χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ²νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³ἐκλαλέω, tell, speak out. ⁴ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁵ἑκατοντάρχης, centurion. ⁶διακοσίοι, two hundred, 200. ⁷Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁹ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁰δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ¹¹κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ¹²ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ¹³διασώζω, save, bring safely to. ¹⁴Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁵ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁶ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁷περιέχω, surround, seize. ¹⁸τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁹Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁰Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ²¹κράτιστος, most noble, most excellent. ²²συλλαμβάνω, take, conceive. ²³ἀναιρέω, take up, kill. ²⁴ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁵στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ²⁶ἐξαιρέω, take out, deliver. ²⁷Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁸αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁹ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ³⁰κατάγω, bring down, lead down. ³¹συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³²ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³³δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ³⁴ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ³⁵μηνύω, make known, report. ³⁶ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ³⁷ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³⁸κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor.

τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο.¹

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον² αὐτοῖς, ἀναλαβόντες³ 31

τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.⁴ Τῇ δὲ 32

ἐπαύριον⁵ ἔασαντες⁶ τοὺς ἰππεῖς⁷ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν

εἰς τὴν παρεμβολήν⁸· οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,⁹ καὶ 33

ἀναδόντες¹⁰ τὴν ἐπιστολήν¹¹ τῷ ἡγεμόνι,¹² παρέστησαν καὶ τὸν

Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνούς δὲ ὁ ἡγεμών,¹² καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας 34

ἐπαρχίας¹³ ἐστίν, καὶ πυθόμενος¹⁴ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁵ Διακούσομαί¹⁶ 35

σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί¹⁷ σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέν τε

αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ¹⁸ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁹ μετὰ τῶν 24

πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος²⁰ Τερτύλλου²¹ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν²²

τῷ ἡγεμόνι¹² κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο 2

κατηγορεῖν²³ ὁ Τέρτυλλος²¹ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες²⁴ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων²⁵

γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας,²⁶ πάντη²⁷ τε καὶ 3

πανταχοῦ²⁸ ἀποδεχόμεθα,²⁹ κράτιστε³⁰ Φῆλιξ,³¹ μετὰ πάσης

¹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ Ἀντιπατρίς, ἴδος, ἡ, Antipatris. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἔάω, permit, allow. ⁷ ἰππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹² ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁴ πυθάνομαι, inquire, ask. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ διακούω, give a hearing, hear throughout. ¹⁷ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁸ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ¹⁹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁰ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ²¹ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ²² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²³ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁵ κατόρθωμα, anything happily and successfully accomplished. ²⁶ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ²⁷ πάντη, in every way. ²⁸ πανταχοῦ, everywhere. ²⁹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ³⁰ κράτιστος, most noble, most excellent. ³¹ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix.

εὐχαριστίας.¹ ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω,² παρακαλῶ ἀκοῦσαί 4
σε ἡμῶν συντόμως³ τῇ σῇ ἐπεικειᾷ.⁴ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον 5
λοιμόν,⁵ καὶ κινεῦντα⁶ στάσιν⁷ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν
οἰκουμένην,⁸ πρωτοστάτην⁹ τε τῆς τῶν Ναζωραίων¹⁰ αἵρέσεως·¹¹ ὃς 6
καὶ τὸ ἱερόν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι·¹² ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· παρ' οὗ 7
δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας,¹³ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς
κατηγοροῦμεν¹⁴ αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες¹⁵ 9
ταῦτα οὕτως ἔχειν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹⁶ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος¹⁷ λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν¹⁸ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,¹⁹
εὐθυμότερον²⁰ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι,²¹ δυναμένου σου 11
γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,²² ἀφ' ἧς ἀνέβην
προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς 12
τινα διαλεγόμενον²³ ἢ ἐπισύστασιν²⁴ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαί με δύνανται 13
περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν¹⁴ μου. Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ 14
τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,¹¹ οὕτως λατρεύω²⁵ τῷ πατρώῳ²⁶ θεῷ,
πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις

¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ² ἐγκόπτω, impede, detain. ³ συντόμως, briefly, concisely. ⁴ ἐπεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ⁵ λοιμός, οὐ, ὁ, pestilence, plague. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁹ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹² βεβηλῶ, profane, desecrate. ¹³ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁵ φάσκω, affirm, assert. ¹⁶ νεύω, nod, beckon (as a sign). ¹⁷ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁰ εὐθυμός, cheerful, encouraged. ²¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²² δεκαδύο, twelve, 12. ²³ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁴ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ²⁵ λατρεύω, serve, worship. ²⁶ πατῶς, paternal, received from one's father.

γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι 15
 προσδέχονται,¹ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ
 ἀδίκων.² Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,³ ἀπρόσκοπον⁴ συνείδησιν ἔχων 16
 πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων 17
 παρεγενόμην ἐλεημοσύνας⁵ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς:
 ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον⁷ ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ 18
 θορύβου,⁸ τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας⁹ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι¹⁰ 19
 καὶ κατηγορεῖν¹¹ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωςαν, τί 20
 εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,¹² στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,¹³ ἢ περὶ 21
 μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ
 ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ¹⁴ ἀνεβάλετο¹⁵ αὐτούς, ἀκριβέστερον¹⁶ εἰδὼς 22
 τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών, Ὅταν Λυσίας¹⁷ ὁ χιλίαρχος¹⁸ καταβῇ,
 διαγνώσομαι¹⁹ τὰ καθ' ὑμᾶς: διαταξάμενός²⁰ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ²¹ 23
 τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,²² καὶ μηδένα κωλύειν τῶν
 ιδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν²³ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

¹ προσδέχομαι, receive, wait for. ² ἀδικος, unjust, unrighteous. ³ ἀσκέω, practice, engage in. ⁴ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ προσφορά, ἁς, ἡ, offering, sacrifice. ⁷ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁸ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ παρίμι, be present, have arrived. ¹¹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹² ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁵ ἀναβάλλω, postpone, defer. ¹⁶ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁷ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁸ χιλίαρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁹ διαγινώσκω, distinguish, decide. ²⁰ διατάσσω, command, give orders to. ²¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ²³ ὑπηρετέω, serve, minister to.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ σὺν Δρουσίλλῃ² τῇ 24
 γυναικὶ οὕσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο³ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν
 αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγόμενου⁴ δὲ αὐτοῦ περὶ 25
 δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας⁵ καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος
 ἔσεσθαι, ἔμβορος⁶ γενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον
 πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν⁷ μετακαλέσομαι⁸ σε· ἅμα⁹ καὶ 26
 ἐλπίζων ὅτι χρήματα¹⁰ δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ
 αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον¹¹ αὐτὸν μεταπεμπόμενος³ ὠμίλει¹² αὐτῷ. 27
 Διετίας¹³ δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁴ ὁ Φῆλιξ¹ Πόρκιον¹⁵
 Φῆστον·¹⁶ θέλων τε χάριτας καταθέσθαι¹⁷ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ¹
 κατέλιπεν¹⁸ τὸν Παῦλον δεδεμένον.

Φῆστος¹⁶ οὖν ἐπιβὰς¹⁹ τῇ ἐπαρχίᾳ,²⁰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25
 Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.²¹ Ἐνεφάνισαν²² δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς 2
 καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν
 αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται³ αὐτὸν εἰς 3
 Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν²³ ποιοῦντες ἀνελεῖν²⁴ αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ 4
 μὲν οὖν Φῆστος¹⁶ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,²¹
 ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει²⁵ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, 5
 φησὶν, συγκαταβάντες,²⁶ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ,

¹ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ² Δρουσίλλα, ἡς, ἡ, Drusilla. ³ μεταπέμπω, send for, summon. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ⁶ ἔμβορος, terrified, frightened. ⁷ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ἅμα, at the same time. ¹⁰ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹¹ πυκνός, frequent, numerous. ¹² ὁμιλέω, converse, speak. ¹³ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁴ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁵ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ¹⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁷ κατατίθωμι, lay (down), place. ¹⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁰ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²¹ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ²² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²³ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ²⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁵ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁶ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with.

κατηγορεῖτωσαν¹ αὐτοῦ.

Διατρίψας² δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς 6

Καισάρειαν,³ τῇ ἐπαύριον⁴ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ ἐκέλευσεν τὸν

Παῦλον ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν⁶ οἱ ἀπὸ 7

Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα⁷

αἰτιώματα⁸ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι,⁹ 8

ἀπολογουμένου¹⁰ αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε

εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος¹¹ δὲ τοῖς 9

Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,¹² ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν,

Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ;

Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ Καίσαρος ἐστώς εἰμι, οὗ¹³ με 10

δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον¹⁴

ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ 11

παραιτοῦμαι¹⁵ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι

κατηγοροῦσίν¹ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁶ Καίσαρα

ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος¹¹ συλλαλήσας¹⁷ μετὰ τοῦ συμβουλίου¹⁸ 12

ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύση.

¹κατηγορέω, accuse, charge. ²διατρίβω, continue, tarry. ³Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁵βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶περίστημι, stand around, avoid. ⁷βαρὺς, heavy, burdensome. ⁸αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ⁹ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁰ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹¹Φῆστος, ου, ό, Festus. ¹²κατατίθημι, lay (down), place. ¹³οὔ, where, when. ¹⁴κάλλιον, very well. ¹⁵παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹⁶χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁸συμβούλιον, ου, τό, counsel, council.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹ τινῶν, Ἀγρίππας² ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη³ 13
κατήντησαν⁴ εἰς Καισάρειαν,⁵ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁶ Ὡς δὲ 14
πλείους ἡμέρας διέτριβεν⁷ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁸ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο⁸ τὰ
κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστὶν καταλελειμμένος⁹ ὑπὸ
Φήλικος¹⁰ δέσμιος,¹¹ περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, 15
ἐνεφάνισαν¹² οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,
αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.¹³ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν 16
ἔθος¹⁴ Ῥωμαίοις¹⁵ χαρίζεσθαι¹⁶ τινὰ ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,¹⁷ πρὶν¹⁸ ἢ
ὁ κατηγορούμενος¹⁹ κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς,²⁰ τόπον
τε ἀπολογίας²¹ λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²² Συνελθόντων οὖν 17
αὐτῶν ἐνθάδε,²³ ἀναβολὴν²⁴ μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς²⁵
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,²⁶ ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ 18
σταθέντες οἱ κατήγοροι²⁰ οὐδεμίαν αἰτίαν²⁷ ἐπέφερον²⁸ ὧν ὑπενόουν²⁹
ἐγώ, ζητήματα³⁰ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας³¹ εἶχον πρὸς 19
αὐτόν, καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος,³² ὃν ἔφασκεν³³ ὁ Παῦλος
ζῆν. Ἀπορούμενος³⁴ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,³⁵ ἔλεγον, εἰ 20
βούλοιο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ³⁶ κρίνεσθαι περὶ τούτων.
Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ 21
Σεβαστοῦ³⁷ διάγνωσιν,³⁸ ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ πέμψω

¹ διαγίνομαι, go through, pass. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ ἀνατίθηναι, set forth, declare. ⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁰ Φήλικος, ὁ, Felix. ¹¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁴ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁸ πρὶν, before, formerly. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁰ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²² ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²³ ἐνθάδε, within, here. ²⁴ ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay. ²⁵ ἐξῆς, next, next in order. ²⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁸ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²⁹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ³⁰ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³¹ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ³² θνήσκω, die, am dying. ³³ φάσκω, affirm, assert. ³⁴ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ³⁵ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ³⁶ κἀκεῖ, and there. ³⁷ σεβαστός, revered, august. ³⁸ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination.

αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας¹ δὲ πρὸς τὸν Φῆστον² ἔφη, 22
 Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,³ φησίν,
 ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,⁴ ἔλθόντος τοῦ Ἀγρίππα¹ καὶ τῆς Βερνίκης⁵ μετὰ 23
 πολλῆς φαντασίας,⁶ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,⁷ σὺν τε τοῖς
 χιλιάρχοις⁸ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν⁹ οὓσιν τῆς πόλεως, καὶ
 κελεύσαντος τοῦ Φῆστου,² ἤχθη ὁ Παῦλος. Καὶ φησιν ὁ Φῆστος,² 24
 Ἀγρίππα¹ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες¹⁰ ἡμῖν ἄνδρες,
 θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹¹ μοι
 ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹² ἐπιβοῶντες¹³ μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν
 μηκέτι.¹⁴ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁵ μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν 25
 πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,¹⁶
 ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές¹⁷ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ 26
 ἔχω. Διὸ προήγαγον¹⁸ αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα¹⁹ ἐπὶ σοῦ,
 βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ ὅπως τῆς ἀνακρίσεως²⁰ γενομένης σχῶ τι γράψαι.
 Ἄλογον²¹ γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον,²² μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ 27
 αἰτίας²³ σημᾶναι.²⁴

¹ Ἀγρίππας, α, ό, Agrippa. ² Φῆστος, ου, ό, Festus. ³ αὔριον, tomorrow. ⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁵ Βερνίκη, ης, ή, Bernice. ⁶ φαντασία, ας, ή, pomp, pageantry. ⁷ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ⁸ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ⁹ ἐξοχή, ης, ή, prominence, eminence. ¹⁰ συμπάρειμι, be together, be present with. ¹¹ ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ¹² ἐνθάδε, within, here. ¹³ ἐπιβοάω, cry out to or against. ¹⁴ μηκέτι, no longer. ¹⁵ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁶ σεβαστός, revered, august. ¹⁷ ἀσφαλής, certain, definite. ¹⁸ προάγω, lead forth, go before. ¹⁹ μάλιστα, especially, most of all. ²⁰ ἀνάκρισις, εως, ή, investigation, examination. ²¹ ἄλογος, without reason, absurd. ²² δέσμιος, ου, ό, prisoner, one bound. ²³ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ²⁴ σημαίνω, indicate, signify.

Ἀγρίππας¹ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται² σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ **26**
λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,³ ἐκτείνας⁴ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι⁵ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ **2**
ἡγημαι ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι³ σήμερον: **3**
μάλιστα⁶ γνώστην⁷ ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν⁸ τε
καὶ ζητημάτων: ⁹ διὸ δέομαι¹⁰ σου, μακροθύμως¹¹ ἀκοῦσαί μου. Τὴν **4**
μὲν οὖν βίωσίν¹² μου τὴν ἐκ νεότητος,¹³ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν
τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, **5**
προγινώσκοντές¹⁴ με ἄνωθεν,¹⁵ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν
ἀκριβεστάτην¹⁶ αἵρεσιν¹⁷ τῆς ἡμετέρας¹⁸ θρησκείας¹⁹ ἔζησα
Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας **6**
γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον²⁰ **7**
ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα²¹ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον²² ἐλπίζει καταντῆσαι:
περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,⁵ βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί **8**
ἄπιστον²⁴ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν **9**
ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου²⁵ δεῖν πολλὰ
ἐναντία²⁶ πρᾶξαι: ὁ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν **10**
ἀγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,²⁷ τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν
λαβὼν, ἀναιρουμένων²⁸ τε αὐτῶν κατήνεγκα²⁹ ψῆφον.³⁰ Καὶ κατὰ **11**

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ἐπιτρέπω, permit, allow. ³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁴ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁶ μάλιστα, especially, most of all. ⁷ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ⁸ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ⁹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁰ δέομαι, ask, request. ¹¹ μακροθύμως, patiently. ¹² βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ¹³ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ¹⁴ προγινώσκω, know beforehand. ¹⁵ ἄνωθεν, from above, again. ¹⁶ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁷ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁸ ἡμέτερος, our, our own. ¹⁹ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁰ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ²¹ ἐκτενεῖα, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ²² λατρεύω, serve, worship. ²³ καταντάω, come to, arrive. ²⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²⁵ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁷ κατακλείω, shut up, lock up. ²⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁹ καταφέρω, bring down, against. ³⁰ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble.

πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις¹ τιμωρῶν² αὐτούς, ἠνάγκαζον³
 βλασφημεῖν· περισσῶς⁴ τε ἐμμαινόμενος⁵ αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς
 τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν⁶ μετ'¹²
 ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς⁷ τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης,¹³
 κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν⁸ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα⁹
 τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν¹⁰ με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.¹⁴
 Πάντων δὲ καταπεσόντων¹¹ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν
 λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ¹² διαλέκτῳ,¹³ Σαούλ,
 Σαούλ, τί με διώκεις; Σκληρόν¹⁴ σοι πρὸς κέντρα¹⁵ λακτίζειν.¹⁶ Ἐγὼ¹⁵
 δὲ εἶπον, Τίς εἰ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.¹⁶
 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην
 σοι, προχειρίσασθαι¹⁷ σε ὑπηρέτην¹⁸ καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε
 ὀφθῆσομαί σοι, ἐξαιρούμενός¹⁹ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς¹⁷
 ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ¹⁸
 σκοτούς εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ
 λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν²⁰ ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον²¹ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις
 πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,²² βασιλεῦ Ἀγρίππα,²³ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς¹⁹
 τῇ οὐρανίῳ²⁵ ὀπτασίᾳ,²⁶ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ⁶ πρῶτον καὶ²⁰
 Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν,

¹πολλάκις, often, many times. ²τιμωρέω, punish. ³ἀναγκάζω, force, compel. ⁴περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁵ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ⁶Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁷ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ⁸οὐρανόθεν, from heaven. ⁹λαμπρότης, ἡτος, ἡ, shining, brilliance. ¹⁰περιλάμπω, shine around. ¹¹καταπίπτω, fall, fall down. ¹²Ἑβραῖς, ἱδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹³διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁴σκληρός, hard, rough. ¹⁵κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁶λακτίζω, kick. ¹⁷προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁸ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁹ἐξαιρέω, take out, deliver. ²⁰ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²¹κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ²²ὅθεν, from where, from which. ²³Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²⁴ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ²⁵οὐράνιος, heavenly, in heaven. ²⁶ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance.

ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς
 μετανοίας¹ ἔργα πράσσοντας. Ἐνεκα τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με 21
 συλλαβόμενοι² ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρώωντο³ διαχειρίσασθαι.⁴ Ἐπικουρίας⁵ 22
 οὖν τυχόν⁶ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα
 μαρτυρόμενος⁷ μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς⁸ λέγων ὧν τε οἱ
 προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς⁹ ὁ 23
 χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν
 τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹¹ ὁ Φῆστος¹² μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, 24
 Μαίνῃ,¹³ Παῦλε: τὰ πολλά σε γράμματα¹⁴ εἰς μανίαν¹⁵ περιτρέπει.¹⁶ 25
 Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,¹³ φησὶν, κράτιστε¹⁷ Φῆστε,¹² ἀλλὰ ἀληθείας καὶ
 σωφροσύνης¹⁸ ῥήματα ἀποφθέγγομαι.¹⁹ Ἐπίσταται²⁰ γὰρ περὶ τούτων 26
 ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος²¹ λαλῶ: λανθάνειν²² γὰρ
 αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν: οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ²³ πεπραγμένον
 τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,²⁴ τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι 27
 πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας²⁴ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με 28
 πείθεις Χριστιανὸν²⁵ γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην²⁶ ἂν τῷ 29
 θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς
 ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους ὅποιος²⁷ καὶ ἐγώ εἰμι,

¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ² συλλαμβάνω, take, conceive. ³ πειράω, try, attempt. ⁴ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁵ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ μαρτύρομαι, affirm, testify. ⁸ ἐκτός, aside from, besides. ⁹ παθητός, subject to suffering. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹³ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁴ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁵ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ¹⁶ περιτρέπω, turn about, drive insane. ¹⁷ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁸ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ¹⁹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ²⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ²¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²² λανθάνω, escape notice, am hidden. ²³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ²⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²⁵ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ²⁶ εὔχομαι, pray, wish. ²⁷ ὅποιος, what sort of, what kind of.

παρεκτός¹ τῶν δεσμῶν² τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμῶν,³ ἥ τε 30

Βερνίκη,⁴ καὶ οἱ συγκαθήμενοι⁵ αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες⁶ ἐλάλουν 31

πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν²

πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας⁷ δὲ τῷ Φήστῳ⁸ ἔφη, 32

Ἀπολελῦσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν⁹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,¹⁰ παρεδίδουν τὸν τε 27

Παῦλον καὶ τινὰς ἐτέρους δεσμώτας¹¹ ἑκατοντάρχῃ,¹² ὀνόματι

Ἰουλίῳ,¹³ σπείρης¹⁴ Σεβαστῆς.¹⁵ Ἐπιβάντες¹⁶ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ, 2

μέλλοντες πλεῖν¹⁸ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹⁹ τόπους, ἀνήχθημεν,²⁰

ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου²¹ Μακεδόνης²² Θεσσαλονικέως.²³ Τῇ τε 3

ἐτέρᾳ κατήχθημεν²⁴ εἰς Σιδῶνα·²⁵ φιλανθρώπως²⁶ τε ὁ Ἰούλιος¹³ τῷ

Παύλῳ χρησάμενος²⁷ ἐπέτρεψεν²⁸ πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα

ἐπιμελείας²⁹ τυχεῖν.³⁰ Κάκειθεν³¹ ἀναχθέντες²⁰ ὑπεπλεύσαμεν³² τὴν 4

Κύπρον,³³ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.³⁴ Τό τε πέλαγος³⁵ τὸ 5

κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁶ καὶ Παμφυλίαν³⁷ διαπλεύσαντες,³⁸ κατήλθομεν

εἰς Μύρα⁴⁰ τῆς Λυκίας.⁴¹ Κάκει⁴² εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος¹² πλοῖον 6

¹ παρεκτός, except for, apart from. ² δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ³ ἡγεμῶν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁴ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁵ συγκαθήμεναι, sit with. ⁶ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ⁷ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁸ Φήστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ ἀποπλέω, sail away. ¹⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹¹ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ¹² ἑκατοντάρχης, centurion. ¹³ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ¹⁴ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁵ σεβαστός, revered, august. ¹⁶ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹⁷ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹⁸ πλέω, sail. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²² Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²³ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ²⁴ κατάγω, bring down, lead down. ²⁵ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ²⁶ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ²⁷ χρᾶμαι, use, make use of. ²⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁹ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ³⁰ τυγχάνω, obtain, happen. ³¹ κάκειθεν, and thence, and from there. ³² ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ³³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ³⁴ ἐναντίος, opposite, hostile. ³⁵ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³⁷ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³⁸ διαπλέω, sail through, sail over. ³⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ⁴⁰ Μύρα, ων, τό, Myra. ⁴¹ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ⁴² κάκει, and there.

Ἀλεξανδρίνον¹ πλέον² εἰς τὴν Ἰταλίαν,³ ἐνεβίβασεν⁴ ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7
 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,⁵ καὶ μόλις⁶ γενόμενοι κατὰ
 τὴν Κνίδον,⁷ μὴ προσεῶντος⁸ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν⁹ τὴν
 Κρήτην¹⁰ κατὰ Σαλμώνην:¹¹ μόλις⁶ τε παραλεγόμενοι¹² αὐτὴν 8
 ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοῦς Λιμένας,¹³ ὃ ἐγγὺς ἦν
 πόλις Λασαία.¹⁴

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,¹⁵ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς¹⁶ τοῦ 9
 πλοός,¹⁷ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν¹⁸ ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει¹⁹ ὁ
 Παῦλος λέγων αὐτοῖς, ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως²⁰ καὶ πολλῆς 10
 ζημίας,²¹ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²² καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν
 ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.¹⁷ Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης²³ τῷ 11
 κυβερνήτῃ²⁴ καὶ τῷ ναυκλήρῳ²⁵ ἐπέειπετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ
 Παύλου λεγομένοις. Ἄνευθέτου²⁶ δὲ τοῦ λιμένος¹³ ὑπάρχοντος πρὸς 12
 παραχειμασίαν,²⁷ οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν²⁸ ἀναχθῆναι²⁹ κάκεῖθεν,³⁰
 εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες³¹ εἰς Φοίνικα³² παραχειμάσαι,³³
 λιμένα¹³ τῆς Κρήτης¹⁰ βλέποντα κατὰ λίβα³⁴ καὶ κατὰ χώρον.³⁵ 13
 Ὑποπνεύσαντος³⁶ δὲ νότου,³⁷ δόξαντες τῆς προθέσεως³⁸
 κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον³⁹ παρελέγοντο¹² τὴν Κρήτην.¹⁰ Μετ' οὐ 14

¹ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ² πλέω, sail. ³ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁴ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ⁵ βραδυπλοέω, sail slowly. ⁶ μόλις, with difficulty, hardly. ⁷ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ⁸ προσεάω, permit to go farther. ⁹ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁰ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹¹ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ¹² παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹³ λιμήν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁴ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ¹⁵ διαγίνομαι, go through, pass. ¹⁶ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ¹⁷ πλόος, ὁ, voyage. ¹⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁹ παραινέω, recommend, urge. ²⁰ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²¹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²² φορτίον, ου, τό, burden, load. ²³ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁴ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ²⁵ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ²⁶ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ²⁷ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ²⁸ βουλή, ης, ἡ, counsel, purpose. ²⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁰ κάκεῖθεν, and thence, and from there. ³¹ καταντάω, come to, arrive. ³² φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ³³ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ³⁴ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ³⁵ χώρος, ου, ὁ, northwest wind. ³⁶ ὑποπνέω, blow gently. ³⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ³⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ³⁹ ἄσσον, nearer, close by.

πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,¹ ὁ καλούμενος
 Εὐροκλύδων·² συναρπασθέντος³ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου 15
 ἀντοφθαλμεῖν⁴ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες⁵ ἐφερόμεθα. Νησίον⁶ δέ τι 16
 ὑποδραμόντες⁷ καλούμενον Κλαύδην⁸ μόλις⁹ ἰσχύσαμεν περικρατεῖς
 γενέσθαι τῆς σκάφης·¹¹ ἦν ἄραντες, βοηθείαις¹² ἐχρώντο,¹³ 17
 ὑποζωννύντες¹⁴ τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην¹⁵
 ἐκπέσωσιν,¹⁶ χαλάσαντες¹⁷ τὸ σκεῦος,¹⁸ οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς¹⁹ 18
 δὲ χειμαζομένων²⁰ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς²¹ ἐκβολὴν²² ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ 19
 αὐτόχειρες²³ τὴν σκευὴν²⁴ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.²⁵ Μήτε δὲ ἡλίου 20
 μήτε ἄστρον²⁶ ἐπιφαινόντων²⁷ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁸ τε
 οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου,²⁹ λοιπὸν περιηρεῖτο³⁰ πᾶσα ἐλπίς τοῦ
 σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας³¹ ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ 21
 Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μὲν, ὦ³² ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς
 μοι μὴ ἀνάγεσθαι³⁴ ἀπὸ τῆς Κρήτης,³⁵ κερδῆσαι³⁶ τε τὴν ὕβριν³⁷
 ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.³⁸ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ³⁹ ὑμᾶς εὐθυμεῖν·⁴⁰ 22
 ἀποβολή⁴¹ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. 23
 Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, ὃς εἶμι, ᾧ καὶ
 λατρεύω,⁴² λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· 24

¹ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ² Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ³ συναρπάζω, seize, drag away. ⁴ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ⁵ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁶ νησίον, ου, τό, small island, little island. ⁷ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ⁸ Κλαύδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁹ μόλις, with difficulty, hardly. ¹⁰ περικρατής, having power, having full command of. ¹¹ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ¹² βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ¹³ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁴ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ¹⁵ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ¹⁶ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁷ χαλάω, slacken, let down. ¹⁸ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁹ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ²⁰ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ²¹ ἐξῆς, next, next in order. ²² ἐκβολή, ης, ἡ, jettisoning, throwing out. ²³ αὐτόχειρ, with one's own hand. ²⁴ σκευή, ης, ἡ, equipment, tackle. ²⁵ ῥίπτω, throw, cast. ²⁶ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁷ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁸ χειμῶν, ὠνος, ὁ, winter, storm. ²⁹ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ³⁰ περιαιρέω, cast off, take away. ³¹ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ³² ὦ, Oh! omega. ³³ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³⁶ κερδαίνω, gain, win. ³⁷ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ³⁸ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³⁹ παραινέω, recommend, urge. ⁴⁰ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁴¹ ἀποβολή, ης, ἡ, rejection, loss. ⁴² λατρεύω, serve, worship.

καὶ ἰδοὺ, κεχάρισται¹ σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας² μετὰ σοῦ. 25

Διὸ εὐθυμεῖτε³ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν
τρόπον⁴ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον⁵ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.⁶ 26

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ⁷ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων⁸ ἡμῶν ἐν τῷ 27

Ἀδρία,⁹ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν¹⁰ οἱ ναῦται¹¹ προσάγειν¹²
τινὰ αὐτοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες¹³ εὔρον ὀργυιάς¹⁴ εἴκοσι·¹⁵ βραχὺ¹⁶ 28

δὲ διαστήσαντες,¹⁷ καὶ πάλιν βολίσαντες,¹³ εὔρον ὀργυιάς¹⁴ δεκαπέντε·
φοβούμενοί τε μήπως¹⁹ εἰς τραχεῖς²⁰ τόπους ἐκπέσωμεν,⁶ ἐκ πρύμνης 29

ρίψαντες²² ἀγκύρας²³ τέσσαρας, ἤρχοντο²⁴ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30

ναυτῶν¹¹ ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων²⁵ τὴν
σκάφην²⁶ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει²⁷ ὡς ἐκ πώρας²⁸ μελλόντων
ἀγκύρας²³ ἐκτείνειν,²⁹ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ³⁰ καὶ τοῖς 31

στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν³¹ τὰ σχοινία³² τῆς σκάφης,²⁶ 32

καὶ εἶσαν³³ αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁶ Ἀχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33

παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν³⁴ τροφῆς,³⁵ λέγων,
Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ⁷ σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες³⁶ ἄσιτοι³⁷
διατελεῖτε,³⁸ μηδὲν προσλαβόμενοι.³⁹ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς 34

¹χαρίζομαι, give freely, forgive. ²πλέω, sail. ³εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁴τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ⁵νῆσος, ου, ἡ, island. ⁶ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁷τεσσαρεσκαιδέκατος, fourteenth. ⁸διαφέρω, differ, carry through. ⁹Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ¹⁰ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹¹ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹²προσάγω, bring (forward), approach. ¹³βολίζω, take soundings. ¹⁴ὀργυιά, ἄς, ἡ, fathom, about five or six feet. ¹⁵εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁶βραχύς, short, little. ¹⁷διίστημι, pass, part. ¹⁸δεκαπέντε, fifteen, 15. ¹⁹μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁰τραχύς, rough, uneven. ²¹πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ²²ρίπτω, throw, cast. ²³ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁴ἐρχομαι, pray, wish. ²⁵χαλάω, slacken, let down. ²⁶σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²⁷πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ²⁸πώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ²⁹ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ³⁰ἐκατοντάρχης, centurion. ³¹ἀποκόπτω, cut off, smite. ³²σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ³³ἔάω, permit, allow. ³⁴μεταλαμβάνω, partake of, share. ³⁵τροφή, ης, ἡ, food, nourishment. ³⁶προσδοκάω, wait for, look for. ³⁷ἄσιτος, without eating, fasting. ³⁸διατελέω, continue, remain. ³⁹προσλαμβάνω, take to myself, welcome.

προσλαβεῖν¹ τροφῆς·² τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας³ σωτηρίας
 ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρίξ⁴ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ 35
 ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ
 κλάσας⁵ ἤρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ⁶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ 36
 προσελάβοντο¹ τροφῆς.² Ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, 37
 διακόσιοι⁷ ἑβδομήκοντα⁸ ἕξ.⁹ Κορεσθέντες¹⁰ δὲ τῆς τροφῆς² ἐκούφίζον 38
 τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹² εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ 39
 ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον¹³ δέ τινα
 κατενόουν¹⁴ ἔχοντα αἰγιαλόν,¹⁵ εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο,¹⁶ εἰ δυνατόν,
 ἐξῶσαι¹⁷ τὸ πλοῖον. Καὶ τὰς ἀγκύρας¹⁸ περιελόντες¹⁹ εἴων²⁰ εἰς τὴν 40
 θάλασσαν, ἅμα²¹ ἀνέντες²² τὰς ζευκτηρίας²³ τῶν πηδαλίων·²⁴ καὶ
 ἐπάραντες²⁵ τὸν ἄρτέμονα²⁶ τῇ πνεούσῃ²⁷ κατεῖχον²⁸ εἰς τὸν αἰγιαλόν.¹⁵
 Περιπεσόντες²⁹ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον³⁰ ἐπώκειλαν³¹ τὴν ναῦν·³² 41
 καὶ ἡ μὲν πρῶρα³³ ἐρείσασα³⁴ ἔμεινεν ἀσάλευτος,³⁵ ἡ δὲ πρύμνα³⁶
 ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας³⁷ τῶν κυμάτων.³⁸ Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ³⁹ 42
 ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας⁴⁰ ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας⁴¹
 διαφύγῃ.⁴² Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος,⁴³ βουλόμενος διασῶσαι⁴⁴ τὸν Παῦλον, 43
 ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,⁴⁵ ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους

¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ² τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ³ ὑμέτερος, your. ⁴ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ⁵ κλάω, break. ⁶ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁷ διακόσιοι, two hundred, 200. ⁸ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ⁹ ἕξ, six, 6. ¹⁰ κορέννυμι, satiate, fill. ¹¹ κουφίζω, make light, lighten. ¹² σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹³ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ¹⁴ κατανοέω, observe, understand. ¹⁵ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁷ ἐξωθέω, drive out, run aground. ¹⁸ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ¹⁹ περιαίρω, cast off, take away. ²⁰ εἴω, permit, allow. ²¹ ἅμα, at the same time. ²² ἀνίημι, give up, loosen. ²³ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ²⁴ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ²⁵ ἐπάίρω, lift up, raise. ²⁶ ἄρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ²⁷ πνέω, blow. ²⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁹ περιπίπτω, fall in with, strike. ³⁰ διθάλασπος, where two seas met, between two seas. ³¹ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ³² ναῦς, ἡ, ship, vessel. ³³ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ³⁴ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ³⁵ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ³⁶ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ³⁷ βία, ας, ἡ, strength, force. ³⁸ κύμα, τος, τό, wave. ³⁹ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁴⁰ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴¹ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ⁴² διαφεύγω, escape, escape by flight. ⁴³ ἐκατοντάρχης, centurion. ⁴⁴ διασώζω, save, bring safely to. ⁴⁵ βούλημα, τος, τό, purpose, will.

κολυμβᾶν¹ ἀπορρίψαντας² πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³ καὶ τοὺς 44
λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,⁴ οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου.
Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι⁵ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,⁵ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη⁶ ἡ νῆσος⁷ καλεῖται. Οἱ 28

δὲ βάρβαροι⁸ παρεῖχον⁹ οὐ τὴν τυχοῦσαν¹⁰ φιλανθρωπίαν¹¹ ἡμῖν·
ἀνάψαντες¹² γὰρ πυράν,¹³ προσελάβοντο¹⁴ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν
ὑετὸν¹⁵ τὸν ἐφ'esτώτα,¹⁶ καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹⁷ Συστρέψαντος¹⁸ δὲ τοῦ 3
Παύλου φρυγάνων¹⁹ πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν,¹³ ἔχιδνα²⁰
ἐκ τῆς θερμῆς²¹ διεξελθοῦσα καθῆψεν²² τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον 4
οἱ βάρβαροι⁸ κρεμάμενον²³ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁴ φονεύς²⁵ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
διασωθέντα⁵ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²⁶ ζῆν οὐκ εἶασεν.²⁷ Ὁ μὲν οὖν, 5
ἀποτινάξας²⁸ τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ 6
προσεδόκων²⁹ αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι³⁰ ἢ καταπίπτειν³¹ ἄφνω³²
νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων,²⁹ καὶ θεωρούντων μηδὲν
ἄτοπον³³ εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι³⁴ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν
εἶναι.

¹ κολυμβάω, swim up and down, swim. ² ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³ ἔξιμι, go away, leave. ⁴ σανίς, ἴδος, ἡ, board, plank. ⁵ διασώζω, save, bring safely to. ⁶ Μελίτη, ἡς, ἡ, Malta, Melita. ⁷ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁸ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁹ παρέχω, offer, afford. ¹⁰ τυγχάνω, obtain, happen. ¹¹ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ¹² ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹³ πυρά, ἄς, ἡ, fire. ¹⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁵ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁸ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁹ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ²⁰ ἔχιδνα, ἡς, ἡ, viper, serpent. ²¹ θερμή, ἡς, ἡ, heat. ²² καθάπτω, take hold of, seize. ²³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁴ πάντως, altogether, by all means. ²⁵ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ²⁶ δίκη, ἡς, ἡ, penalty, punishment. ²⁷ εἶω, permit, allow. ²⁸ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁹ προσδοκάω, wait for, look for. ³⁰ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ³¹ καταπίπτω, fall, fall down. ³² ἄφνω, suddenly. ³³ ἄτοπος, out of place, unusual. ³⁴ μεταβάλλω, change, change my mind.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία¹ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, 7
 ὀνόματι Ποπλίῳ,³ ὃς ἀναδεξάμενος⁴ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως⁵
 ἐξένισεν.⁶ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³ πυρετοῖς⁷ καὶ 8
 δυσεντερίᾳ⁸ συνεχόμενον⁹ κατακεῖσθαι:¹⁰ πρὸς ὃν ὁ Παῦλος
 εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.
 Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας¹¹ ἐν τῇ 9
 νήσῳ² προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο: οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς 10
 ἐτίμησαν¹² ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹³ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁴ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότη¹⁵ ἐν τῇ νήσῳ, 11
 Ἀλεξανδρίνῳ,¹⁶ παρασήμῳ¹⁷ Διοσκούροις.¹⁸ Καὶ καταχθέντες¹⁹ εἰς 12
 Συρακούσας²⁰ ἐπεμείναμεν²¹ ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν²² περιελθόντες²³ 13
 κατηντήσαμεν²⁴ εἰς Ῥήγιον,²⁵ καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου²⁶
 νότου,²⁷ δευτεραῖοι²⁸ ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους:²⁹ οὗ³⁰ εὐρόντες 14
 ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι²¹ ἡμέρας ἑπτά: καὶ
 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην³¹ ἦλθομεν. Κάκειθεν³² οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες 15
 τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν³³ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου³⁴ Φόρου³⁵
 καὶ Τριῶν Ταβερνῶν:³⁶ οὗς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ,
 ἔλαβεν θάρσος.³⁷

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² νήσος, ου, ἡ, island. ³ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ⁴ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁵ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ πυρετός, οὗ, ὁ, fever. ⁸ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹² τιμάω, honor, value at a price. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁵ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹⁷ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ¹⁸ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁹ κατάγω, bring down, lead down. ²⁰ Συράκουσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ²¹ ἐπιμένω, continue, remain. ²² ὅθεν, from where, from which. ²³ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ²⁶ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ²⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁸ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ²⁹ Ποτίολοι, ων, ὁ, Puteoli. ³⁰ οὗ, where, when. ³¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ³² κάκειθεν, and thence, and from there. ³³ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ³⁴ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ³⁵ Φόρον, ου, τό, market, forum. ³⁶ ταβέρναι, ὡν, ἡ, taverns. ³⁷ θάρσος, ους, τό, courage.

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,¹ ὁ ἑκατόνταρχος² παρέδωκεν τοὺς 16
 δεσμίους³ τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁴ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη⁵ μένειν καθ'
 ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσسونτι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι⁶ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας 17
 τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς,
 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον⁷ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν⁸
 τοῖς πατρώοις,⁹ δέσμιος³ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας
 τῶν Ῥωμαίων·¹⁰ οἵτινες ἀνακρίναντές¹¹ με ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ 18
 τὸ μηδεμίαν αἰτίαν¹² θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων¹³ δὲ 19
 τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην¹⁴ ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὥς τοῦ
 ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορήσαι.¹⁵ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν¹² 20
 παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·¹⁶ ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος
 τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν¹⁷ ταύτην περικείμεαι.¹⁸ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν 21
 εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε γράμματα¹⁹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
 οὐτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι
 περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιούμεν²⁰ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ 22
 μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως²¹ ταύτης γνωστόν²² ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ²³
 ἀντιλέγεται.¹³

¹ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁵ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁶ συγκαλέω, call together. ⁷ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁸ ἔθος, ους, τό, custom. ⁹ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁰ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁴ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁵ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁶ προσλαλέω, speak to, speak with. ¹⁷ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁸ περικείμεαι, be around, surround. ¹⁹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁰ ἀξιόω, consider worthy. ²¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²² γνωστός, known, acquaintance. ²³ πανταχοῦ, everywhere.

Ταξάμενοι¹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν² πλείονες: 23
οἷς ἐξετίθετο³ διαμαρτυρόμενος⁴ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε
αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ⁵ ἕως ἑσπέρας.⁶ Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς 24
λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίσταντο.⁷ Ἀσύμφωνοι⁸ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους 25
ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου⁹ τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ¹⁰ ἀκούσετε, 26
καὶ οὐ μὴ συνῆτε: καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. 27
Ἐπαχύνθη¹¹ γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως¹²
ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν:¹³ μήποτε ἴδωσιν
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,
καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. Γνωστὸν¹⁴ οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι 28
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁵ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.
Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν 29
ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹⁶

Ἐμείνεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν¹⁷ ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,¹⁸ καὶ ἀπεδέχετο 30
πάντας τοὺς εἰσπορευομένους²⁰ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν 31
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ,

¹ τάσσω, arrange, appoint. ² ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ³ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ⁶ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ⁷ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁸ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ⁹ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹¹ παχύνω, fatten. ¹² βαρέως, with difficulty, heavily. ¹³ καμμύω, close (the eyes), close. ¹⁴ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁵ σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹⁶ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹⁷ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁸ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ¹⁹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into.

μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.¹

¹ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.